

ПРОФСПІЛКОВІ ВІСТІ

№ 5
(831)
4.02.2016

УКРАЇНА: ЖИТТЯ У БОРГ.
ЧИ ТАКОЮ МАЄ БУТИ
ПОЛІТИКА
ВІДРОДЖЕННЯ
ДЕРЖАВИ?

8 - 9

ГАЗЕТА ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

WWW.PSV.ORG.UA

ЗРОСТАННЯ ТІЛЬКИ НОМІНАЛЬНЕ

ЯК ЗМІНЮВАЛИСЬ
ДОХОДИ
УКРАЇНЦІВ?

3

ПЛАТФОРМА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА:

УКРАЇНА
ДОМОВЛЯЄТЬСЯ
З ЄС

4

СТРАТЕГІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ФПУ:

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ
ТА
РЕФОРМУВАННЯ

5

ПРОФТЕХОСВІТА У ДЕФОЛТІ

УРЯД ВІДМОВИВСЯ
ФІНАНСУВАТИ ПТУ.
ПРОФСПІЛКИ
ВИЙШЛИ
НА ПОТУЖНИЙ
ПРОТЕСТ

6 - 7

КОНСУЛЬТАЦІЇ

ПРАЦЯ У ВИХІДНИЙ

ЛИШЕ У ВИНЯТКОВИХ
ВИПАДКАХ І З ДОЗВОЛУ
ПРОФКОМУ

12

КУРОРТ

БУКОВЕЛЬ VS ДРАГОБРАТ

РОЗВІНЧУЄМО МІФИ ПРО
ДОРОЖНЕЧУ ЗИМОВОГО
ВІДПОЧИНКУ

13

ПОДАЙТЕ НА ПРОЖИВАННЯ

Щоденно народним депутатам, які пройшли до Верховної Ради з інших регіонів країни, виділяють 460 грн як компенсацію для оплати житла. Формально ці кошти закладаються до бюджету і виділяються кожному з народних обранців, хто подав відповідну заявку. Розпоряджатися ними парламентарі можуть на власний розсуд: або винаймати номер в готелі або орендувати приватне житло.

У грудні минулого року грошову компенсацію отримали 177 депутатів. Не зайве підрахувати, в яку копійчку влітає державному кошторису «спальне місце» іногородніх парламентарів. Так от: щомісяця кожен такий депутат отримує понад 14 тис. грн на покриття витрат на проживання у столиці. За рік набігає майже 170 тис. грн. Помножимо цю суму на кількість «бездомних» – 29,7 млн грн. Цих коштів вистачило б на виплату більш ніж 25 тис. мінімальних пенсій або 21 500 мінімальних зарплат.

Та ми про інше: а чи насправді так гостро потребують підтримки усі 177 депутатів Верховної Ради? Експерти однієї аналітичної служби присіктили продивились список і були шоковані матеріальними статками як мінімум половини заявлених на грошову компенсацію. Із 177 прізвищ 26 задекларували за підсумками 2014 року прибуток у розмірі більше мільйона гривень. Ще 18 депутатів заробили більш ніж півмільйона. Принаймні, така сума зазначена в деклараціях. За-

лом більше 120 нардепів задекларували дохід у 100 тис. грн і вище. Кілька депутатів проігнорували вимогу оприлюднити свої статки.

Все, що кажете «непосильною працею», депутати вчасно вклали в об'єкти нерухомості поза межами столиці. Приміром, на рахунок сім'ї Аркадія Корнацького значиться 15 об'єктів житлової нерухомості. У Антона Кіссе і Костянтина Яринича – по 9. Ще троє депутатів мають по 6 будинків чи палаців, шестеро мають по 5 об'єктів, дванадцятьеро – по 4. 29 народних депутатів не задекларували наявність власного житла.

Депутати-мільйонери не посоромилися взяти компенсацію за оренду житла в Києві, бо вона передбачена законом. Нікого не бенкетить, що така компенсація з бюджету, а отже, за рахунок платників податків. Може, іногороднім депутатам теж доводиться сплачувати комунальні послуги за новими тарифами, як і іншому люду, для якого не передбачено жодних компенсацій чи підвищення зарплат і пенсій.

А народні обранці подбали й про це. У державному бюджеті на нинішній рік передбачено зростання заробітної плати для депутатів Верховної Ради України практично удвічі – із 113 млн грн за підсумками минулого року до 218 млн у поточному.

Понад 14 тис. грн
щомісяця отримує іногородній депутат на покриття витрат на проживання у столиці

КЛУБ ВИХІДНОГО ДНЯ

Відвідування народними депутатами сесійної зали, тобто свого робочого місця, останнім часом перейшло до розряду болочкої проблеми. Не втримують нардепи тривалих засідань – і квит! Чи то нещодавими видаються їм закони, запропоновані до розгляду, чи знаходяться важливі справи, але відвідуваність засідань сягає катастрофічних показників. Усього два (!) депутати із загальної кількості 422 були присутніми на всіх без винятку засіданнях Ради. У травні минулого року спікер парламенту запропонував оприлюднювати списки прогульщиків. Запевняв, що тільки в такий спосіб можна достукатися до сумління народних обранців. Не склалося. Депутати продовжують ігнорувати вимогу перебувати в сесійній залі. Роботодавці зазвичай звільняють з роботи прогульщиків, але ж закону щодо дисциплінованості і відповідальності депутатів поки що немає.

Абсолютним рекордсменом прогульщиків став Андрій Білецький, командир полку «Азов». Із 134 пленарних засідань спромігся прийти на чо-

тири. На семи засіданнях був присутнім Дмитро Ярош, свої прогули пояснив «важливими обставинами». Замикає трійку лідерів Андрій Денисенко, котрий нині є членом політради партії «УКРОП». Пропозиція карати прогульщиків штрафними санкціями – позбавляти зарплати – сприймається з іронією. Народний депутат В'ячеслав Богуслаєв, почесний президент заборізького гіганта «МоторСіч», задекларував прибуток у 4,84 млн грн. Тож на його статках урізання зарплати навряд чи позначиться. Чи Костянтин Жеваго, який побував на 42 пленарних засіданнях. Людині, котра посідає 9-те місце в списку багатіїв України, зарплата у 6 тис. грн може здатися особистою образою. Те саме можна сказати й про братів Михайла і Дмитра Добкіних, Віталія Чепиногу, Дмитра Шенцева.

На сайті ВР запровадили чітку статистику відвідувань та участі депутатів у голосуванні. З надією, що кожен відтепер буде дбати про свій рейтинг серед електорату. Але нині сесійна зала для багатьох шось на зразок клубу вихідного дня.

ІЗ ПЕРШИХ ВУСТ

Олексій КОШЕЛЬ, генеральний директор Клубу виборців України:

«Ні для кого не секрет, що навіть у сесійні дні в кулуарах Верховної Ради депутати організовують брифінги, роздають інтерв'ю, п'ють каву. Словом, займаються будь-чим, окрім роботи. Вони хоч і реєструються в робочий день, але відсутні на своєму робочому місці».

Андрій КРУГЛА-ШОВ, координатор Громадського руху «ЧЕСНО»:

«Якщо депутати не ходять на засідання комісії, а відвідують лише сесії, то їх можна порівняти із студентами, які не працюють протягом семестру, а на сесії намагаються скласти іспити. Таким депутатам дуже важко відстоювати інтереси виборців».

Олег БЕРЕЗУК, голова Українського юридичного товариства:

«Можна знайти правові можливості для відкликання порушників з виборчої посади. Щоправда, цими можливостями ніхто не користується через дорожнечу та зайвий клопіт. Відкликати можна не лише депутатів місцевих рад, але й парламентських мажоритарників».

ГАСІТЬ СВІТЛО!

Уже з 1 березня на українців чекає подорожчання електроенергії. Чергове, як стверджують фахівці від енергетики. Бо потім буде ще одне – вже у вересні. Фінальний акорд подорожчання обіцяють у березні наступного року. Тоді кіловат електроенергії коштуватиме для населення 168 копійок. Однак далеко не факт, що саме на цій позначці ціна кіловат-години для населення зупиниться. Адже «економічно обгрунтований тариф» у розрахунках Уряду зростає і зростає. Відтак, переконані експерти, тариф з урахуванням інфляційної складової для побутових споживачів України може сягнути й 3 грн. Особливо, якщо ми не припинимо копіювати західні зразки. Поширеним ціновим діапазоном для населення в країнах Євросоюзу є тарифи 15–20 євроцентів за кіловат-годину. Отже, вітчизняним тарифам є до чого прагнути. Тим фактом, що чергове, досить істотне, підвищення тарифів на електроенергію боляче вдарить по населенню, Уряд не переймається. Він звично посилається на вимоги МВФ.

То скільки ж будемо платити на другому чи третьому етапі? Для прикладу візьмемо родину, яка в середньому споживає 300 кіловат-годин електроенергії і сплачує нині 109,8 грн за світло. З 1 березня у платіжках сім'ї будуть інші цифри – 299,7 грн., а з 1 вересня – 387 грн. Президент Енергетичної асоціації України Василь Котко стверджує, що реальна вартість 1 кіловата давно перетнула межу в 1 грн. За таких обставин годі чекати інвестицій в енергетичну галузь. Однак підвищення тарифів, зауважує фахівець, потрібно було здійснити раніше, коли в країні була більш або менш нормальна економічна ситуація. Зростання вартості електроенергії – це один тягар для бюджету українців. Кажуть, є один спосіб бодай трохи заощадити на тарифах: нічна електроенергія дешевша, ніж у час денних пікових навантажень. Та українцям уже не важливо, скільки просять за світло, оскільки платити нічим. Провідні експерти передбачають, що чергове підвищення закінчиться хвилею неплатежів. На тлі загальноного падіння доходів населення підвищення ціни на електроенергію на 25% може спричинити «тарифний майдан».

КОМЕНТАР

Дмитро МАРУНИЧ, директор Інституту енергетичних досліджень:

«Говорячи про підвищення тарифів і європейський рівень життя, Уряд забуває, що європейський рівень життя – це ще і європейський рівень доходів. Уряд декларує основне завдання реформаторів – встановити «економічно обгрунтовані тарифи». Чимало українських експертів стверджують, що тарифи на електроенергію для населення занижені, їх треба порівнювати з тарифами для промисловості. Підвищуючи тарифи, урядовці прагнуть відійти від системи так званого «перехресного субсидування», коли тариф для промисловості перекидає тариф для населення. Ця концепція передбачає, що значний масив коштів, який вносить промисловість, спрямований на оплату енергії, витраченої громадянами, відтак у європейське увялення про «економічно обгрунтований тариф» концептуально не вписується».

Українські чиновники підвищення мінімальної зарплати на 160 грн – з 1218 до 1378 – подавали як велику перемогу. Мовляв, хоч в Україні продовжують ся воєнні дії, стан економіки нестабільний, Уряд усе ж віднайшов можливість полегшити життя співвітчизникам. Про те, що ціни паралельно підскачили до захмарних висот, чиновники не згадують. І від коментарів відмовляються.

А експерти номінальне зростання заробітної плати проаналізували й дійшли висновку, що в доларовому еквіваленті, попри задеклароване підвищення, вона скоротилася ще на 44% – до 57,42 дол. Себто, «мінімалка» схудла втричі.

Це найнижчий за останнє десятиліття показник. Дохід українців сягнув мінімуму 2005 року. Тоді за курсом 5,2 українці отримували 50 дол. А ще два роки тому з мінімальної зарплати могли купити 148 дол. Рік тому ця сума дорівнювала 87 дол., коли курс був по 14.

Яким буде курс нинішнього року, прогнозувати не беруться навіть провідні фінансові аналітики. А отже, ніхто з них достеменно не знає, на якому показнику заклякне мінімальна заробітна плата. Тільки вкотре підтверджують, що за рівнем мінімальної зарплати ми прямуємо до

компанії найбідніших африканських країн. Майже 2 млн людей в Україні живуть на дохід 0,7 дол. на день. Тож широко розрекламоване підвищення соціальних стандартів сприймається як знищення над зuboжліми співвітчизниками. Індикація соціальних виплат на 13% при інфляції 74% заможнішими українців не зробила.

Нині експерти розмірковують, скільки людей опинилося за межею бідності й скільки ще перетнуть цю грань, якщо гривня й надалі девальвуватиме. Тоді зарплати в доларовому еквіваленті можуть опуститися до 30 чи 35 американських доларів. Окрім зниження валютної зарплати, українців, найімовірніше, очікує підвищення вартості чи не всіх без винятку товарів. Аналітики вважають, що зростання цін буде, як мінімум, удвічі, оскільки надто багато залежить від заокеанської валюти.

Профспілкові лідери акцентують увагу на тому, як не допустити ще більшого зuboжіння нації. Адже за розмірами заробітної плати – мінімальної чи середньої – ми опинилися на останньому місці в Європі. Однак владу не бентежить очевидний регрес, навпаки, в своїх прогнозах чиновники не соромляться визнати, що реальні зарплати українців будуть і надалі знижуватись. Єдине, що піде вгору, так це інфляція.

ЯК ЗМІНЮВАЛИСЬ ДОХОДИ УКРАЇНЦІВ ВПРОДОВЖ 20 РОКІВ У ДОЛАРОВИМУ ЕКВІВАЛЕНТІ

Дата	Мінімальна зарплата	Курс долара	У доларах
1996	15 грн	1,8	8,30 \$
1997	15 грн	1,8	8,30 \$
1998	55 грн	2,0	27,50 \$
1999	74 грн	3,5	21,14 \$
2000	74 грн	5,0	14,80 \$
2001	118 грн	5,3	22,26 \$
2002	140 грн	5,3	26,42 \$
2003	185 грн	5,2	35,58 \$
2004	205 грн	5,2	39,42 \$
2005	262 грн	5,2	50,38 \$
2006	350 грн	5,05	69,31 \$
2007	400 грн	5,05	79,21 \$
2008	515 грн	5,05	101,98 \$
2009	605 грн	8,0	75,63 \$
2010	869 грн	8,0	108,63 \$
2011	941 грн	8,0	117,62 \$
2012	1073 грн	8,0	134,13 \$
2013	1147 грн	8,0	143,38 \$
2014	1218 грн	8,2	148,54 \$
2015	1218 грн	14,0	87,00 \$
2016	1378 грн	24,0	57,42 \$

ІВАН НІКІТЧЕНКО, АНАЛІТИК КОМПАНІЇ «ПРОСТОБАНК КОНСАЛТИНГ»:

«Якщо виходити з прогнозу МЕРТ, то в 2016 році реальний заробіток українців і надалі скорочуватиметься, інфляція складе 16,5%, а зарплати збільшаться лише на 6,5%. Таким чином, доходи населення зростатимуть нижчими темпами, ніж інфляція. Проте вже в 2017-му номінальне зростання середньої зарплати складе 16–20% при інфляції майже 10%».

КОМЕНТАР

ЗУСТРІЧ

ПЕРЕМОГА ЗДОБУВАЄТЬСЯ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

1 лютого у Федерації профспілок України відбулася зустріч Голови ФПУ Григорія Осового з членами комітету громадської організації «Всеукраїнське об'єднання учасників бойових дій», які передали лист-подяку за надану ФПУ допомогу в оздоровленні воїнів, постраждалих у зоні АТО.

Спількування проходило в теплій, дружній атмосфері. Голова ФПУ розповів про принципову позицію профспілок щодо обстоювання прав трудящих на санаторно-курортне лікування й ту особливу увагу, яку вони приділяють реабілітації та оздоровленню учасників АТО. З перших днів настання буремних подій осені – зими 2013–2014 років оздоровничі профспілок надавали допомогу в реабілітації постраждалих на майдані Незалежності в Києві, а також пораненим у зоні проведення бойових дій на сході країни. ФПУ послідовно бореться за повернення санаторно-курортного лікування трудящим. Для цього розроблено відповідний законопроект, зібрано необхідні 25 тис. голосів на підтримку петиції Президенту України щодо відродження санаторно-курортного лікування та дитячого оздоровлення. «Нам потрібно разом відвоювати цю велику справу», – сказав Григорій Осовий, звертаючись до воїнів, які від широго серця подякували за допомогу в оздоровленні патріотів, надану закладами профспілок, та висловили свою підтримку профспілковій боротьбі, а також сподівання на подальшу співпрацю ФПУ і Всеукраїнського об'єднання учасників бойових дій у гуманній справі лікування бійців. У зустрічі взяли участь заступник Голови ФПУ Євген Драп'ятний, радник Голови ФПУ, голова «Благодійного медичного фонду «Лелека» Сергій Мартинюк.

СПІВПРАЦЯ

ПОРЯДОК ВСТАНОВЛЕННЯ
МІНІМАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ
В ОПЛАТІ ПРАЦІ

9 листопада народні депутати Олег Ляшко, Юрій Чижмар та інші зареєстрували у Верховній Раді профспілковий проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо порядку встановлення мінімальних гарантій в оплаті праці». Задля обговорення положень зазначеного законопроекту та зауважень до нього Головного науково-експертного управління 28 січня у Федерації профспілок України відбулася консультативна зустріч представників профспілок з народним депутатом Юрієм Чижмарем.

Як повідомляє прес-центр ФПУ, участь у зустрічі взяли Голова ФПУ Григорій Осовий, заступник Голови ФПУ Сергій Кондрюк, заступник Голови ЦК професійної спілки трудящих металургійної і гірничодобувної промисловості України Олександр Рябо, представники галузевих профспілок Богдан Оверковський, Андрій Івашина, фахівці апарату ФПУ. Під час зустрічі обговорювалися питання можливості прийняття законопроекту щодо запровадження галузевих коефіцієнтів в оплаті праці працівників

небюджетної сфери; принципів колективно-договірного регулювання оплати праці та поширення їх на всіх суб'єктів господарювання, легалізації заробітної плати; законодавчого забезпечення соціальної справедливості в оподаткуванні зарплати; шляхів забезпечення своєчасної виплати заробітної плати працівникам тощо. За результатами переговорів досягнуто домовленості щодо продовження співпраці між профспілками та народними депутатами з актуальних соціально-економічних питань та законотворчої роботи.

ПРОФСПІЛКИ МАЮТЬ СТАТИ
АВАНГАРДОМ ГРОМАДЯНСЬКОГО
СУСПІЛЬСТВА

29 січня відбулося засідання української частини Платформи громадянського суспільства Україна – ЄС.

КОНТРОЛЬ

Представництво ПГС сформовано на нових засадах з делегуванням до складу платформи трьох представників від профспілок, трьох – від роботодавців і трьох представників громадянського суспільства, які впродовж наступних 2,5 року мають проводити моніторинг реалізації Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, надавати оцінку стану виконання Угоди, власне бачення та пропозиції – Раді та Комітету асоціації, сформовані, відповідно, Урядом і Верховною Радою. Завдання полягає також у співпраці з паритетною стороною громадянського суспільства країн ЄС, яку представляє Європейський економічний і соціальний комітет.

На першому засіданні обговорювалися процедурні питання, пов'язані з організацією діяльності української частини ПГС, схвалено регламент роботи та визначено термін для подання пропозицій щодо пріоритетів діяльності, досягнуто остаточної згоди відносно ротації головування в українській частині ПГС. За попередньою домовленістю, на цьому етапі, відповідно до регламенту за принципом ротації,

ЗА
ЗМІСТОМ УГОДИ,
ПГС УКРАЇНА – ЄС
«СКЛАДАЄТЬСЯ З ПРЕДСТАВНИКІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА УКРАЇНИ, З ОДНІЄЇ СТОРОНИ, І ЧЛЕНІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО КОМІТЕТУ – З ІНШОЇ, ЯК ФОРУМ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ НИМИ ЗАСІДАНЬ ТА ОБМІНУ ДУМКАМИ».

функції співголови Платформи громадянського суспільства Україна – ЄС буде виконувати представник профспілкової сторони. Однак, враховуючи, що на засіданні з різних причин не були присутні всі представники профспілок, за пропозицією Голови ФПУ Григорія Осового, обрання до складу керівного комітету УЧ ПГС було відкладено.

Варто зазначити, що в попередньому складі головував Олександр Сушко, який представляв сторону громадянського суспільства.

Також буде утворено координаційну раду, що організуватиме роботу Платформи громадянського суспільства і забезпечуватиме більш тісні зв'язки між її членами. До складу ради ввійдуть по одному представнику від кожної сторони – профспілкової, роботодавців і громадянського суспільства.

Учасники засідання приділили увагу підготовці до засідання ПГС у Брюсселі, яке відбудеться 11 лютого, де планується підбити підсумки зробленого за той невеличкий проміжок від часу, коли було легалізовано роботу УЧ ПГС у квітні 2015 року та визначено спільні завдання на 2016-й.

Олена ОВЕРЧУК, «ПВ»

НТСЕР

ПІДБИТО ПІДСУМКИ, ВИЗНАЧЕНО ПРІОРИТЕТИ

Відбулося засідання Президії Національної тристоронньої соціально-економічної ради, яке провів голова НТСЕР, міністр соціальної політики України Павло Розенко. 3 профспілкової сторони в заході взяли участь та виступили співголова НТСЕР від профспілкової сторони, Голова ФПУ Григорій Осовий, заступник Голови ФПУ Сергій Кондрюк.

Як повідомляє прес-центр ФПУ, про виконання рішень Національної ради та її Президії, прийнятих у 2015 році, присутніх поінформуввав секретар НТСЕР Олександр Шубін. Водночас було визначено дату, час і місце проведення, питання порядку денного чергового засідання Національної ради та пріоритети її діяльності в 2016 році. Вирішено провести захід 19 лютого в м. Києві. Розглянувши, відповідно до п. 3.2.4 Регламенту Національної ради, подану стороною роботодавців пропозицію щодо кандидатури на посаду Голови Національної ради на 2016 рік першого за-

ступника Голови СПО роботодавців, співголови Національної ради від сторони роботодавців Олексія Мірошніченка, Президія вирішила звернутися з поданням до Президента України Петра Порошенка щодо призначення Олексія Мірошніченка головою НТСЕР на цей період.

Було також вирішено взяти до відома інформацію секретаря Національної ради Олександра Шубіна стосовно внесення змін до Регламенту та Порядку листування, а також включити це питання до проекту порядку денного наступного засідання НТСЕР.

КОНСОЛІДАЦІЯ ДІЙ НА МІНІМІЗАЦІЮ СОЦІАЛЬНИХ НЕГАТИВІВ

«Маємо констатувати: грабіж наших членів профспілок продовжується, і краю поки не видно. Споживча вартість заробітної плати в доларах, у м'ясі найнижчої якості, що в кубках гарячої води, що в таблетках цитрамону та інших життєво необхідних товарах чи послугах скоротилася від 2 до 6 разів. При цьому маємо заборгованість із зарплати майже 1 млрд 900 млн грн, скорочення легальної зайнятості сягнуло понад півмільйона тільки минулоріч, спостерігається переддефолтний стан фондів соцстраху. Такого шокового грабунку трудящих, на мою думку, не було за всю історію незалежності», – наголосив у своєму виступі заступник Голови ФПУ Сергій Кондрюк, доповідаючи із соціально-економічного блоку питань на засіданні Президії ФПУ, що відбулося 29 січня у столичному готелі «Турист».

ПРЕЗИДІЯ

Сергій Кондрюк зазначив, що, розглядаючи питання порядку денного Президії ФПУ, слід розуміти, що вони не є локальними, а навпаки – їх гострота посилюється загальною антисоціальною практикою. Зокрема, мова йшла про питання «Простан виплати заробітної плати та позитивний досвід членських організацій ФПУ щодо погашення зарплатних боргів». В Україні не тільки не вирішується питання повернення зарплати, а навпаки – обсяг зарплатних боргів продовжує зростати, що призводить до катастрофічного зниження рівня життя працюючих та загострення соціальної напруги у трудових колективах, регіонах та галузях. Задля поновлення конституційного права

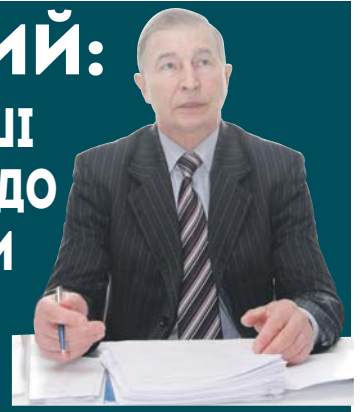
працівників на своєчасне отримання заробітної плати та недопущення подальшого зниження життєвого рівня населення ФПУ, її членські організації використовують усі можливі та не заборнені законодавством механізми й методи для повернення працівникам зарплатних грошей. Незважаючи на масштабну роботу профспілок та певні її позитивні результати, питання повернення зарплатних боргів і забезпечення своєчасної виплати зарплати не вирішується, вимоги та пропозиції профспілок щодо реалізації на практиці європейських процедур із вирішення проблем зарплатної заборгованості ігноруються роботодавцями, представниками Уряду та влади, конструктивний соціальний діалог не налагоджено.

ІЗ ПЕРШИХ ВУСТ

Сергій КОНДРЮК, заступник Голови ФПУ: «Наразі маємо констатувати, що до минулорічних проблем додаються новітні негативи та ризики вже 2016-го. Ми мали би бути готові на адекватне профспілкове реагування щодо новітніх викликів: – падіння в доповнення до минулого року реальної зарплати ще на 10% (+/- 5%); – масове і немасове скорочення практично в усіх галузях і підгалузях іще на 500 тисяч працівників (+/- 100 тис.); – ліквідація Пенсійної системи та руйнація традиційного соціального страхування й приватизація їх уламків; – остаточний «віджим» у профспілок не тільки їх майна, а й сфер суспільної діяльності через колдовське регулювання, участь у дорадчих органах при ЦОВВ, представництва у державних і міжнародних інституціях. Безперечно, є у 2016-му і позитивні тренди, але зиск із них наші члени профспілок навряд чи матимуть. Чи є названі мною загрози невідворотними? На мій погляд, маємо 70% щодо їх вірогідності, але ми можемо і повинні мінімізувати ці ризики».

ГРИГОРІЙ ОСОВИЙ: «МИ МАЄМО ОКРЕСЛИТИ НАШІ ЗАВДАННЯ ТА ЗАВДАННЯ ЩОДО ВЗАЄМОДІЇ ІЗ СОЦІАЛЬНИМИ ПАРТНЕРАМИ ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ СУЧАСНОСТІ»

НАЗУСТРІЧ VII З'ІЗДУ ФПУ

29 січня Президія ФПУ обговорила та затвердила низку проектів документів щодо розвитку та модернізації профспілкового руху, посилення впливу профспілок на забезпечення трудових прав і соціальних гарантій працівників в умовах реформ, які будуть винесені на VII з'їзд ФПУ, що відбудеться 24 березня у Києві. «ПВ» звернулося до Голови ФПУ Григорія Осового із проханням прокоментувати основні рішення Президії.

Президія Федерації профспілок України схвалила проекти документів, над якими ми працювали півроку, з моменту прийняття у червні 2015-го Радою ФПУ рішення про проведення VII з'їзду. Відповідно до вимог Статуту ФПУ з'їзд розглядатиме звіт Ради Федерації профспілок України про роботу з квітня 2011 по березень 2016 року. Наразі матеріали звіту підготовлені, їх буде направлено на доопрацювання членам Ради ФПУ, які мають його, так би мовити, «докапіталізувати», щоб 25 лютого Рада ФПУ схвалила документ, який і буде винесено на розгляд VII з'їзду ФПУ.

Також розроблено на наступний 5-річний період Проект Стратегії діяльності Федерації профспілок України на 2016–2021 роки «Європейський вибір». Це документ, що має зазирнути за горизонт, враховуючи ті рішення, що приймаються у державі, – мова йде про президентську Стратегію сталого розвитку «Україна–2020», Програму діяльності Кабінету Міністрів України. Також розраховуємо, що до з'їзду ФПУ буде сформована синергія дій Верховної Ради, Уряду і Президента у новій Коаліційній угоді як інструмент реалізації спільно виробленої політики та реалізації завдань влади всіх рівнів. Зрозуміло, що цей документ також буде ретельно опрацьований профспілками, щоб зробити певні прив'язки до тих темпів і масштабів економічних і суспільних перетворень, що відбуватимуться у нашій країні. Профспілки усвідомлюють, що доведеться працювати або в партнерстві з органами влади та організацій роботодавців, або опонувати їм.

Також ми поінформовані, над чим працюватиме Федерація роботодавців

України, оскільки на своєму з'їзді вони ухвалили план дій аж до 2030 року, в якому передбачене широке залучення інвестицій в Україну та модернізація економіки. Варто зазначити, що ФПУ підтримала цей план, більш того, на з'їзді ФПУ ми підписали Меморандум про співпрацю. Підприємства України потребують модернізації, адже світ невпинно рухається від індустріального до постіндустріального розвитку, що базується на новітніх технологіях. У Давосі, на щорічному Всесвітньому економічному форумі, також говорили про четверту промислову революцію, що має дати поштовх продуктивності, зайнятості і, відповідно, вимагатиме інших підходів регулювання ринку праці та підготовки кадрів. Тож у планах на наступний 5-річний період ми маємо окреслити власні завдання та завдання щодо взаємодії із соціальними партнерами відповідно до вимог сучасності.

На Президії відбулася дискусія, чи залишатиме Стратегію модернізації ФПУ та її членських організацій як окремий документ і обговорювати її на з'їзді ФПУ (бо таке завдання ставила Рада ФПУ на початковому етапі у червні минулого року). Річ у тім, що у процесі підготовки документа була висловлена думка не розпоршувати концентрацію роботи й увагу профспілкового загалу на різні документи і включити напрацювання Стратегії як відповідні розділи до Стратегії діяльності ФПУ в цілому. Пропозиція була підтримана Президією ФПУ, і на Раді ми представимо цілісний документ Стратегії діяльності ФПУ, що включатиме економічну та соціальну політику, міжнародні аспекти діяльності, у тому числі євроінтеграцію, а також модернізацію ФПУ. Планується, що це буде єдиний комплексний документ, в усякому разі до цього ми йшли у процесі опрацювання в робочих групах.

Також Президією ФПУ схвалено проект змін до Статуту Федерації профспілок України. Дискусія про окремих положеннях триватиме, адже обговорюються складні питання внутрішнього організаційного характеру ФПУ, відносин галузевих та регіональних структур, фінансової політики, представництва в колегіальних органах молоді тощо. Пи-

тання, що не викликають суперечок, пропонуємо Раді ФПУ на внесення до Статуту. Обговорення складніших питань буде продовжено на з'їзді ФПУ, робота щодо них продовжуватиметься з урахуванням рішень найвищого органу – з'їзду ФПУ.

Слід наголосити, що Стратегія нашої діяльності має назву «Європейський вибір». Ми враховуємо те, що наша країна рухається у напрямку євроінтеграції. ФПУ ще 2013 року, коли громадянське суспільство активно обговорювало на майданах, куди має рухатися країна, підтримала європейський вибір.

Тримуючи руку на пульсі та відповідно до вимог часу, на з'їзді будуть винесені окремі резолюції, заяви, звернення, серед яких, зокрема, «Профспілки – за європейський вибір України», «Профспілки – за результативний соціальний діалог в інтересах добробуту громадян», «Молодь – майбутнє профспілок». Крім того, на Президії з ініціативи профспілки АПК було прийнято рішення про необхідність ухвалення Резолюції щодо гендерної рівності та протидії насильству. Це зараз актуальна тема, і вона потребує обговорення. Ми не виключаємо, що напередодні з'їзду можуть виникнути якісь нагальні питання, що потребуватимуть оперативного реагування та можуть бути сформовані в окремі документи з'їзду. Приміром, ситуація щодо критичного стану у сфері соціального страхування, професійно-технічної освіти та необхідність вжиття відповідних заходів задля збереження системи навчання кваліфікованих робітників в Україні.

Враховуючи практику проведення з'їздів, Президія ФПУ вважала за потрібне прийняти документ «Про Порядок висунення кандидатур на посаду Голови ФПУ та розгляд документів кандидатів». Зрозуміло, що вибори мають бути відкритими, прозорими, легітимними, аби всі мали рівні можливості взяти у них участь. Наголошуємо, що цей документ не має директивного характеру, а є допоміжним, щоб допомогти кандидатам краще організуватися до проведення виборів, заявити про себе і мати змогу презентувати себе, у тому числі на шпальтах профспілкової газети».

СТРАТЕГІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ НА 2016–2021 РОКИ «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИБІР» МІСТИТИМЕ ЕКОНОМІЧНУ ТА СОЦІАЛЬНУ ПОЛІТИКУ, ЄВРОІНТЕГРАЦІЮ, А ТАКОЖ МОДЕРНІЗАЦІЮ ФПУ.

ЯК ЗБЕРЕГТИ СИСТЕМУ НАВЧАННЯ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ?

Відповідно до статті 27 Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» уряд мав би забезпечити «передачу видатків на підготовку робітничих кадрів у професійно-технічних та інших навчальних закладах на фінансування з місцевих бюджетів» до 1 січня 2016 року, проте передав органам місцевого самоврядування лише обов'язок фінансування. Отже, діяльність вітчизняних ПТНЗ у 2016 році має здійснюватися на основі фінансування з бюджету органів місцевого самоврядування.

ПРОФСПІЛКОВА ОЦІНКА

Такі радикальні дії є порушенням окремих статей Конституції і чинного законодавства України та можуть призвести до невірних наслідків – руйнування системи професійної освіти та неминучого скорочення робітничих кадрів, занепаду економіки країни і послаблення її обороноздатності. Така ситуація склалася через низку причин.

- Для реалізації ухвалених рішень недостатньо розроблена законодавча база. Передача обов'язків фінансування видатків на місця здійснюється без забезпечення відповідними ресурсами, що призводить до істотного додаткового навантаження на бюджети органів місцевого самоврядування.
- Практично не розроблено механізмів передачі закладів системи профтехосвіти на фінансування місцевим бюджетом, що неминуче спричинить затримку у фінансуванні ПТНЗ і може призвести до зниження рівня матеріально-технічного забезпечення закладів профтехосвіти, погіршення соціального становища учнівської молоді та педагогів, викликані зростання соціально-напруженості в суспільстві.
- Вищезазначена стаття закону України суперечить частині 3 статті 142 Конституції України, у якій мовиться: «Витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, компенсуються державою», а також ч. 3 ст. 53 Основного Закону: «Держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах».
- Наведені пропозиції чинного законодавства руйнують підґрунтя реформування місцевого самоврядування, зокрема, порушують принцип суб-

сидіарності, який вимагає, щоб рішення у державі приймалися на нижчому можливому рівні, і верхні ланки управління можуть вдаватися до будь-яких дій тільки тоді, якщо їхні дії будуть ефективнішими за відповідні дії нижчих ланок.

- Передача всіх ПТНЗ на місцеве фінансування неодмінно призведе до заміни пріоритету державних потреб регіональними, що негативно позначиться на розбудові промислових галузей, у тому числі у сфері оборонно-промислового комплексу.
- Передбачений статтею 27 ЗУ «Про Державний бюджет України на 2016 рік» моніторинг фінансового забезпечення ПТНЗ державної форми власності за рахунок коштів обласних і міських (міст обласного значення) бюджетів і внесення пропозицій щодо змін до бюджетного законодавства також може виявитися запізнілим, а система підготовки робітничих кадрів в Україні припинить своє існування.

Для запобігання викладеним загрозам необхідно вжити таких заходів:

- Протягом 2016 року розробити та апробувати механізми передачі фінансування закладів системи профтехосвіти місцевим бюджетом. До визначення таких механізмів припинити дію статті 27 ЗУ «Про Державний бюджет України на 2016 рік».
- Визначити категорії навчальних закладів, які можна передати для фінансування за кошти місцевого бюджету, а які слід залишити на держфінансування, що пов'язано зі специфікою підготовки фахівців певних напрямів (гірничо-видобувна, металургійна, машинобудівна, оборонна галузі тощо).
- Визначити перехідний період протягом трьох років (2016–2018 роки) для вирішення питання оптимізації мережі закладів системи профтехосвіти.

ОФІЦІЙНО

Президентові України
Порошенку П. О.
Голові Верховної Ради України
Гройсману В. Б.
Прем'єр-міністру України
Яценюку А. П.

ЗВЕРНЕННЯ

Вельмишановний пане
Президенте!
Вельмишановний пане Голово
Верховної Ради!
Вельмишановний пане
Прем'єр-міністре!

Звертаємося до Вас у зв'язку з катастрофічною ситуацією, що склалася в системі професійно-технічної освіти України через прийняття Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік». У статті 27 цього Закону дано доручення Кабінету Міністрів України: до 1 січня 2016 року забезпечити передачу в установленому порядку видатків на підготовку робітничих кадрів у професійно-технічних та інших навчальних закладах на фінансування з місцевих бюджетів. При цьому не розроблено самих механізмів передачі закладів системи ПТНЗ на місцевий бюджет. Передача видатків здійснена без надання відповідних ресурсів бюджетам органів місцевого самоврядування. Це може призвести до незворотних наслідків – *руйнування системи професійно-технічної освіти в Україні, що негативно позначиться на економіці країни та обороноздатності нашої держави.*

Означені радикальні дії є порушенням окремих статей Конституції України, зокрема, ч. 3 ст. 142: «витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, компенсуються державою», а також ч. 3 ст. 53: «держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах».

Передбачений в Законі України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» за підсумками I кварталу 2016 року моніторинг фінансового забезпечення професійно-технічних навчальних закладів державної форми власності за рахунок коштів обласних та міських (міст обласного значення) бюджетів і внесення в разі необхідності пропозицій щодо змін до бюджетного законодавства може виявитися запізнілим, оскільки система підготовки робітничих кадрів в Україні опинилася під загрозою припинення свого існування.

Ігнорування зазначених проблем неминуче загострить і так складний стан професійно-технічної освіти в Україні. Упродовж 1990–2015 років мережа державних навчальних закладів та установ професійно-технічної освіти скоротилася на 34%, а обсяг підготовки

кваліфікованих робітників зменшився на 56%. Майже не фінансується оновлення матеріально-технічної бази професійно-технічних навчальних закладів. Бюджетних коштів, що виділяються на утримання професійно-технічних навчальних закладів, вистачає лише на основні захищені статті видатків (заробітна плата з нарахуваннями, комунальні послуги та енергоносії в неповному обсязі, стипендія, харчування та обов'язкові виплати дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування). Заробітна плата педагогів і стипендія учнів професійно-технічних навчальних закладів – мізерно малі та зумовлюють низьку престижність професійно-технічної освіти в суспільстві.

Незважаючи на наявні проблеми, система професійно-технічної освіти України забезпечує національну економіку висококваліфікованими робітниками. Нині у понад 800 професійно-технічних навчальних закладах державної форми власності здобувають професійно-технічну освіту більш як 300 тис. осіб за 35 напрямками та видами господарської діяльності з 500 професій. Окрім того, система професійно-технічної освіти виконує важливі соціальні функції, зокрема, забезпечує професійну підготовку дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей із неповних сімей, дітей з особливими освітніми потребами тощо, а також безробітних.

Радикальна зміна фінансування може призвести до ліквідації багатьох професійно-технічних навчальних закладів, що спричинить зростання соціальної напруженості в суспільстві, погіршення криміногенної ситуації, занепад економіки та позбавить Україну не лише євроінтеграційних перспектив, а й взагалі – перспектив зберегти статус економічно розвинутої держави. Обмежені можливості держави у фінансуванні професійно-технічної освіти можуть бути розв'язані шляхом вивчення та запровадження ефективних зарубіжних практик фінансування: цільове нормативне фінансування (Франція), фінансування за результатами (Великобританія, США), пряме фінансування приватних осіб через освітні ваучери, гранти, позики тощо (Великобри-

танія, Австрія, Бельгія, Франція), багаторівневе фінансування (США, Франція), дуальна система навчання, що поєднує державне фінансування із внесками роботодавців (Німеччина, Данія), фінансування через різноманітні схеми оподаткування підприємств, прибуткову економічну діяльність закладів освіти (у більшості країн світу) тощо.

На основі викладеного пропонуємо:

- у 2016 році продовжити фінансування професійно-технічних навчальних закладів у формі освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам;
- визначити перехідний період упродовж трьох років (2016–2018 рр.) для здійснення оптимізації мережі закладів системи ПТНЗ;
- визначити категорії навчальних закладів, які можуть бути передані на місцевий бюджет, й ті, які мають залишитися на державному фінансуванні, що пов'язано зі специфікою підготовки фахівців з певних напрямів (гірничо-видобувна, металургійна, машинобудівна, транспортна, оборонна галузі, зв'язок тощо).

Просимо Вас підтримати наші пропозиції, що дасть змогу зберегти роль держави в забезпеченні доступності та якості професійно-технічної освіти, сприятиме задоволенню потреб національної економіки у висококваліфікованих, конкурентоспроможних та професійно мобільних робітничих кадрах.

**Заступник голови Ради
Федерації роботодавців України
О. В. МІРОШНИЧЕНКО**

**Голова Федерації професійних
спілок України Г. В. ОСОВИЙ**

**Голова Профспілки працівників
освіти і науки України
Г. Ф. ТРУХАНОВ**

**Академік-секретар Відділення
професійної освіти і освіти
дорослих НАПН України, дійсний
член НАПН Н. Г. НИЧКАЛО**

**Голова Всеукраїнської Асоціації
працівників професійно-технічної
освіти В. П. ГОЛОВІНОВ**

**Члени Президії Федерації
профспілок України**

УПРОДОВЖ 1990–2015 РОКІВ

На **34%**

скоротилася мережа державних навчальних закладів та установ профтехосвіти

На **56%**

зменшився обсяг підготовки кваліфікованих робітників

ПРОФТЕХОСВІТА ОПИНИЛАСЯ ПІД ЗАГРОЗОЮ ЗНИЩЕННЯ

29 січня на вулиці Михайла Грушевського в м. Києві більше тисячі представників професійно-технічних закладів, батьківських і профспілкових комітетів, учнів, які приїхали з усіх регіонів України, перекрили рух транспорту, протестуючи проти недостатнього фінансування системи профтехосвіти. Акція розпочалася під стінами Міністерства освіти і науки України й продовжилася біля Будинку Уряду та профільного Комітету Верховної Ради.

ПРОТЕСТ ПІД РАДОЮ

Протестувальники заявили, що новий держбюджет руйнує систему профтехосвіти, оскільки галузь тепер фінансуватиметься з місцевого бюджету. Вони вимагали зустрічі з представниками Кабінету Міністрів та Міністерства фінансів, щоб отримати відповідь на запитання: що робити в ситуації, коли вже місяць їм не виплачують зарплати та стипендії, не забезпечують харчуванням дітей-сиріт та погрожують відключити тепло, воду й електроенергію через несплату. Проте до них вийшов лише рядовий представник Секретаріату КМУ, який нічого не зміг пояснити. Обурені люди перекрили вулиці Грушевського та Шовковичу.

Що ж спричинило невдоволення освітян? Після прийняття Закону України «Про державний бюджет України на 2016 рік» та пов'язаного з ним ЗУ «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» видатки на фінансування підготовки робітничих кадрів у професійно-технічних та інших навчальних закладах були передані з державного до місцевих бюджетів. Також Кабінету Міністрів України були визначені завдання забезпечити передачу з державної у комунальну власність відповідних установ, закладів та організацій професійно-технічної освіти. Одночасно скасовано субвенцію на підготовку робітничих кадрів з державного бюджету, яка в 2015 році становила близько 6 млрд грн.

Бюджет України на 2016 рік передбачає, що Кабмін до 1 січня поточного року повинен був

Latishev Kirill

забезпечити передачу видатків на утримання професійно-технічних навчальних закладів на фінансування з місцевих бюджетів. Представники профспілок і місцева влада неодноразово заявляли, що в місцевих бюджетах недостатньо коштів для фінансування профтехучилищ.

За даними Міністерства фінансів, для подальшого фінансування до місцевих бюджетів передано 755 професійно-технічних навчальних закладів, з яких до обласних бюджетів – 336 закладів, а до бюджетів міст обласного значення – 419. Загальний обсяг фінансування професійно-технічної освіти з місцевих бюджетів складатиме 5,8 млрд грн, за даними Міністерства фінансів, з яких за даними Міністерства фінансів України на 2016 рік» та пов'язаного з ним ЗУ «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» видатки на фінансування підготовки робітничих кадрів у професійно-технічних та інших навчальних закладах були передані з державного до місцевих бюджетів. Також Кабінету Міністрів України були визначені завдання забезпечити передачу з державної у комунальну власність відповідних установ, закладів та організацій професійно-технічної освіти в контексті прийняття ЗУ «Про Державний бюджет України на 2016 рік», у якій взяли участь заступник Голови ФПУ Сергій Кондрюк, представники профільних міністерств, народні депутати, депутати міських та обласних рад, керівники та директори закладів профтехосвіти, освітяни, профспілковці, представники громадських організацій, роботодавці.

У конференц-залі Верховної Ради України відбулася Всеукраїнська нарада з проблем та ризиків подальшого функціонування системи професійно-технічної освіти в контексті прийняття ЗУ «Про Державний бюджет України на 2016 рік», у якій взяли участь заступник Голови ФПУ Сергій Кондрюк, представники профільних міністерств, народні депутати, депутати міських та обласних рад, керівники та директори закладів профтехосвіти, освітяни, профспілковці, представники громадських організацій, роботодавці.

У виступах представників професійно-технічної освіти йшлося про те, що місцеві бюджети не спроможні забезпечити фінансування професійних навчальних закладів, оскільки передбачуваний рівень їх доходів просто не дозволить цього зробити. В свою чергу, місцеві ради міст низки областей категорично заперечують можливість відволікання власних бюджетних доходів та спрямування їх на підготовку робітничих кадрів у професійно-технічних навчальних закладах. Переважна

більшість місцевих рад планують і мають в розпорядженні кошти для фінансування профтехосвіти на період 1-3 місяці, сподіваючись на повернення субвенції з державного бюджету. Існує велика загроза зростання вже наявного дефіциту коштів у місцевих бюджетах, що призведе до закриття закладів, їх нерационального перепрофілювання, відчуження приміщень та земельних ділянок, а також скорочення робочих місць для педагогічних працівників.

ІЗ ПЕРШИХ ВУСТ

Василь АНДРЕЄВ, голова Профспілки працівників будівництва і промислової будівельних матеріалів України:
«25 грудня минулого року був прийнятий Закон України «Про Державний бюджет на 2016 рік», в якому передбачено передавання повноважень з фінансування професійно-технічних закладів місцевим бюджетам. Звісно ж, без відповідного фінансування за рахунок держави. Це вже поставило під загрозу всю систему професійно-технічної освіти. За нашими даними, сьогодні 50 ПТУ перебувають у складному фінансовому становищі через те, що невеликі міста та селища не в змозі їх утримувати.

Голова Федерації профспілок України Григорій Осовий 26 січня направив до віце-прем'єр-міністра України – міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Г. Зубка телеграмом з проханням негайно провести зустріч з оргкомітетом акції та поінформувати про реальний стан і перспективи профтехосвіти в Україні.

У січні відбулося багато нарад і круглих столів із цього питання. Також ця проблема порушувалася в рамках Національної тристоронньої соціально-економічної ради. Проте позитивного рішення немає. Тому 29 січня понад 500 викладачів, представників батьківських комітетів, профспілкових організацій пікетують Комітет Верховної Ради з питань науки і освіти, що зібрався на всеукраїнську нараду з питань професійно-технічної освіти, а також Кабінет Міністрів України. Основна вимога – зупинити непродукману «реформу» та розпочати передбачене фінансування професійно-освітніх закладів».

Георгій ТРУХАНОВ, голова Профспілки працівників освіти і науки України:
«У системі професійно-технічної освіти зараз справжній колапс. Вона опинилася на межі руйнування внаслідок прийняття Закону «Про Державний бюджет на 2016 рік», у статті 27 якого дано доручення Уряду до 1 січня 2016 року забезпечити передачу видатків на підготовку робітничих кадрів у професійно-технічних та інших навчальних закладах на фінансування з місцевих бюджетів без надання їм відповідних ресурсів. При цьому не розроблено механізмів такої передачі. Фінансування з місцевих бюджетів підготовки робітничих кадрів професійно-технічними навчальними закладами та їх переведення з державної у комунальну власність може призвести до ліквідації частини з них, скорочення обсягів підготовки кадрів для потреб держави і, як наслідок, поповнення лав безробітних з числа викладачів та учнів, можливих зменшення розміру зарплат та несвоєчасної їх виплати. Складна ситуація також із стипендіальним забезпеченням та харчуванням учнів, особливо дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Гостро постала й проблема оплати за комунальні послуги, відключення приміщень професійно-технічних навчальних закладів від тепла та світла через несплату в зимовий період. Профспілка працівників освіти і науки України ще до прийняття бюджету застерігала, що така ситуація може призвести до незворотних наслідків і негативно позначиться на економіці країни та її обороноздатності. Ці застереження було викладено у неодноразових зверненнях до Голови Верховної Ради України, народних депутатів, профільного міністерства тощо».

За словами промовців, прийняття зміни законодавства загрожують руйнацією системи профтехосвіти на місцях, значним зниженням підготовки робітничих кадрів з малопрестижних і гостродоцифитних професій, в яких є потреба в інших регіонах. Крім того, професійно-технічні навчальні заклади виконують значні соціальні функції, зокрема із 174 тис. учнів 29% потребують соціального захисту.

Освітянам було запропоновано шляхи вирішення даної проблеми. Так, народні депутати України підготували та зареєстрували два законопроекти – «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік»» (реєстр. № 3830-3 від 29.01.2016) та «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» (реєстр. № 3831-2 від 29.01.2016).

Прийняття законів, розгляд яких має відбутись протягом двох тижнів, дасть змогу оперативно вирішити кризову ситуацію. І вже після цього провести ґрунтовний аналіз моделі фінансування професійно-технічної освіти й знайти виважене та правильне рішення, що дозволить не лише зберегти, а й сприяти її ефективному розвитку.

**Тетяна РУБАН, «ПВ»
Фото Кирила ЛАТИШЕВА**

Продовження теми – на стор. 16

Руслан БОРТНИК, директор Українського інституту аналізу і менеджменту політики:
«МВФ – не благодійна організація. МВФ – це організація, яка любить інтереси своїх інвесторів і зацікавлена в максимальному розширенні впливу цих інвесторів. Вони виставляють певні завдання. Умовно кажучи, той самий МВФ виставляє певні макроекономічні цифри, показники, яких має бути досягнуто. А український уряд обирає шляхи, як цього досягнути».

Олександр ГОНЧАРОВ, директор Інституту розвитку економіки України
«Українська економіка фактично припинила заробляти, а уряд тільки витрачає і звідусіль просить фінансової допомоги. До того ж чимало наших підприємств застигли у так званій інвестиційній фазі. Що робити бізнесу, коли в країні, яка перебуває у стані війни, надто дорогі кредити, високі витрати, низька кваліфікація багатьох фахівців?»

УКРАЇНА: ЖИТТЯ У БОРГ

Цьогоріч країна планує отримати від міжнародних кредиторів близько 10 мільярдів доларів. Про це нещодавно заявила міністр фінансів Наталія Ярецько. У свою чергу, Президент Петро Порошенко сповістив, що вже в лютому Україна може отримати черговий транш за програмою співпраці з Міжнародним економічним фондом у розмірі близько 1,63 мільярда доларів. Такі заяви нагадують прихильність до політики, коли зовнішні запозичення подаються як перемоги. Вдало взяли ще один мільярд, тоді – другий, а там і п'ятий. Чи такою має бути політика відродження і становлення України? Про це – основна тема номера.

КРЕДИТНА ГОЛКА

Українська влада звикає жити в борг. Українські громадяни начебто й усвідомлюють, що сплачувати за борговими зобов'язаннями будуть не тільки вони, а й їхні внуки та правнуки, однак протестувати не наважуються – хоч би гірше не стало. Співвітчизників уже не шокують суми, які Україна заборгувала половині світу. Їх міцно підсадили на кредитну голку. І перспектив зіскочити з неї у найближчому майбутньому не видно.

Без зовнішніх запозичень – ані кроку. Глава уряду виключає навіть натяк на можливість виходу України з програми фінансування МВФ. «Нині світова кон'юнктура така, що без зовнішніх партнерів, без МВФ нам не вдасться стабілізувати економіку. Нам не вдасться залучити іноземні інвестиції і наповнити державний бюджет», – заявляє Арсеній Яценюк.

Не виключено, що у прем'єра знайдеться ще кілька пунктів із префіксом «не», бо він свято вірить або вдає, що непохитно вірить, у те, що «програма МВФ – це програма чітких і перехресних реформ в Україні». Здаєть-

ся, обіцянки про реформи ми вже чули.

Владу не бентежить, що за останні вісім років державний борг зріс майже у двадцять разів. Минулоріч валовий зовнішній борг України становив 135,1% ВВП. Економісти б'ють на сполох. Однак «реформатори» й на думці не мають відмовлятися від політики залучення запозичень. І, схоже, не замислюються над тим, що це загрожує Україні борговою кабалою, від якої до втрати суверенітету – рукою подати.

Україна, котра мала 88 мільярдів позичених гривень, перетворилася на країну, борг якої перетнув рубіж у півтора трильйони гривень. Бюджет, котрий нам запропонували, передбачає борг майже у 2 трильйони гривень. Частка державного боргу в розрахунку на кожного працюючого станом на кінець минулого року становила 94,2 тисячі гривень. Це на 33,3 тисячі гривень більше порівняно з 2014 роком.

Гірко визнавати, але наша держава – банкрут. Накачування країни новими мільярдами

**ЗАКОНОМ
«ПРО ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ УКРАЇНИ» НА 31 ГРУДНЯ 2016 РОКУ ВИЗНАЧЕНО ГРАНИЧНИЙ ОБСЯГ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ В СУМІ 1 501 479 663,5 ТИС. ГРИВЕНЬ.**

тільки призведе до поглиблення кризи. Адже кредити не перетворюються на гранти, віддавати їх доведеться з відсотками. Тим часом навіть існуючі борги держава обслуговувати не в змозі. Перспективи від такого господарювання – невтішні. Життя мільйонів українців обернеться злиднями, падінням виробництва, зростанням безробіття і неминучим скороченням соціальних програм. Населення уже відчувало таке, так би мовити, «покрушення».

Боргові зобов'язання України збільшуються пропорційно зростанню обсягів зовнішнього

кредитування. Однак виділений МВФ траншів постійно бракує, бо країні дають стільки, аби вона могла втриматися на плаву. Хоч би якими заявами наш уряд не мотивував необхідність отримання нових кредитів МВФ, в основі цих рішень лежить три чинники. Перший і основний – катастрофічний стан національної економіки і значне скорочення експорту, від якого залежить економіка України. Другий – гроші потрібні для повернення попередніх кредитів МВФ. І третій – кредитні ресурси необхідні для реформ, яких вимагає Міжнародний валютний фонд і які донині залишаються лише декларацією уряду.

ЧУЖА ХАТА – НЕ СВОЯ

Через мільярдні борги українська влада не може самостійно ухвалювати рішення щодо внутрішньої політики держави. Вона змушена прислухатися до порад, а правильніше, до вказівок із боку міжнародних інституцій. По суті МВФ продовжує залишатися суддею ефективності здійснення реформ у країні. Недавно від американського міністра фінансів Джейкоба Лью на адресу України надійшла заява, що країні буде відмовлено в наданні фінансової допомоги від міжнародних кредиторів, якщо вона буде нехтувати зобов'язаннями перед МВФ. Під час телефонної розмови

Василь ЮРЧИШИН, директор економічних програм Центру імені О. Разумкова:

«В останні роки дуже гостро постала для України проблема боргів. Ситуація посилюється значним дефіцитом державних фінансів. З огляду на падіння валютних резервів до 7,5 мільярдів доларів, маємо проблеми, чи зможе Україна повністю обслужити свої зовнішні борги».

Ігор БУРАКОВСЬКИЙ, директор Інституту економічних досліджень і політичних консультацій:

«Гроші МВФ жодним чином не здатні замінити продуману економічну політику уряду чи влади загалом. Відтак треба навчитися жити за наявними коштами і проводити реформи, які в майбутньому дадуть змогу жити без фінансових впливань ззовні. Іншого шляху для України я не бачу. Для країни обслуговування боргів перетворюється на значний виклик».

На 4,6 млрд дол.
СКОРОЧЕНО ГАРАНТОВАНИЙ ДЕРЖАВНИЙ БОРГ У 2015 РОЦІ ПОРІВНЯНО З 2014-М.

4,4% ВВП
(99 млрд грн)
В 2016 РОЦІ УКРАЇНА ВИТРАТИТЬ НА ОБСЛУГОВУВАННЯ БОРГІВ.

15,2 млрд дол.
СТАНОВИЛА ЗАГАЛЬНА СУМА ДЕРЖАВНОГО БОРГУ НА 1 СІЧНЯ 2000 РОКУ.

лах, відміна сільськогосподарських пільг тощо.

За деякими напрямками влада навіть «перевиконала план». Замість підвищення ціни на газ удвічі, як цього вимагав МВФ, тарифи насправді підскачили у 7 разів. І це, запевняють в уряді, ще не межа. Поетапно підвищення комунальні послуги. Єдине, що в питанні підвищення пенсійного віку МВФ пішов на поступки.

Загалом в Україні склалась унікальна ситуація. Країна набрала кредитів у період колосального економічного спаду. Як результат – необхідність позичити для погашення старих боргів. Буквально за кілька годин після того, як уряд урочисто оголосив про списання частини зовнішніх боргів, Україна бере новий кредит від Світового банку – 500 мільйонів доларів. Проте урядовці переконують, що новий кредит пільговий, а не кабальний, на які погоджувалися попередники, – під 1,2% річних. Але ж пересічним громадянам від цього не легше.

У державному боргу загалом немає нічого поганого, кажуть економісти. Чимало країн користуються кредитуванням ззовні. Це так само, як і з кредитуванням бізнесу, коли треба швидко і в потрібний момент залучити кошти, отримати більшу додаткову вартість, аніж відсоток за кредитом, і благополучно погасити позику. Проблеми можуть виникнути тоді, коли для погашення одного кредиту треба брати другий, а для другого – третій. Власне, так робить наша держава, яка нині не здатна виконувати взяті на себе кредитні зобов'язання і змушена жити за чужими підказками.

ЧИ МОЖЛИВЕ ЖИТТЯ БЕЗ ПОЗИК?

«Кредитна голка» – це не лиха доля і не вирок. Це вибір на користь неефективного розподілу ресурсів і, як наслідок, постійної залежності від доброї волі кредиторів. Життя без позик можливе лише тоді, стверджують експерти, коли Україна нарешті здійснить повноцінні реформи і по-справжньому оновить систему.

Для того, щоб економіка України запрацювала, необхідні суми, що на порядок перевищують кредити МВФ. Та це мають бути не кредити, а інвестиції. Як вважають провідні експерти, ми могли б розрахуватися з боргами і обійтися без кредитів за рахунок зростання промислового виробництва, поліпшення інвестиційного клімату та відновлення торгових відносин із сусідніми країнами. Однак, схоже, уряд не має наміру вирішувати ці питання, а тим більше прислухатися до пророків у власній державі. Чинники продовжують звинувачувати в усіх гріхах «попередників». Прем'єр Арсеній Яценюк неодноразово заявляв, що, мовляв, ми змушені брати кредити, щоб віддати борги, які накопичили не ми.

Гарна пісня, та не нова. Але ж і цей уряд піде, а на його місце придуть нові «реформатори», якщо, звісно, буде куди приходити. Бо після дня нинішнього складу уряду замість суверенної держави може залишитися згаріше.

І вітчизняні, і зарубіжні аналітики переконані: Україна вийде з кризи лише тоді, коли в країні почнуться ре-

альні реформи, а не їх примітивна імітація. Комплекс реформ у перспективі має сприяти відновленню і подальшому зростанню економіки. І це, до слова, головна вимога МВФ. До ключових положень реформ належать стабілізація гривні, зміцнення грошово-кредитної політики, дисципліна державних фінансів і скорочення державних витрат, реформування НБУ й посилення його фінансової стійкості, реформування державних компаній, дерегуляція та покращення бізнес-клімату. Нічого нового й надзвичайного. Тільки уряд чомусь ці рекомендації ігнорує.

Після досягнення сталого зростання можна перейти до профіциту бюджету, який би перевищував обслуговування боргу. Тільки за такого розвитку подій можна говорити, що країна «справно платить за борговими зобов'язаннями», а не вибудовує нову боргову піраміду чи спіраль. Це саме те, що відбувається нині.

Держбюджет на нинішній рік, ухвалений під тиском МВФ, є бюджетом кабали. Експерти вже охрестили його борговим рабством у вигляді піраміди, адже розрив між дохідною і видатковою частинами становить 92 мільярди гривень, а обсяг зовнішніх і внутрішніх запозичень – 217 мільярдів.

І це насправді неабияка проблема, бо країну привчають жити в борг, відверто ігноруючи той факт, що політика постійного зростання державних зовнішніх запозичень є руйнівною для економіки України.

Через те й мандрують світом із простягнутою рукою: дайте – не минайте.

КОМЕНТАР

Григорій ОСОВИЙ, Голова Федерації профспілок України:

«Нинішній уряд фактично здає до міжнародного лоббарду цілі покоління своїх співгромадян.

Кілька десятирч діти, та й онуки українців змушені будуть жити у злиднях або сплачувати фантастичні відсотки за нинішні «пожертви» від міжнародних фінансових установ. Чому влада обрала суто антинародну економічну стратегію – дожити до чергового траншу МВФ і вийти на нові ринки запозичень? Такою ціною модернізувати національну економіку профспілки не дозволять. Ми будемо наполягати, аби уряд звітував перед власним народом за кожну позичену гривню. Залучатимемо його до діалогу всіма доступними й цивілізованими методами.

Складається парадоксальна ситуація: позичає влада, а розплатуватися мусить уся українська нація. За непрофесіоналізм уряду нести відповідальність доводиться простим людям. Уряд кілька місяців поспіль говорить про необхідність реформ, але реальних кроків до їх здійснення ми так і не помітили. Відсутність реформ призвела країну до технічного дефолту за зовнішніми позиками. Чи насправді уряд не розуміє, що життя за рахунок кредитів – це шлях у безвихідь? Чи це якийсь потворний план – загнати Україну до боргової ями, з якої несила вибратись ніколи. Прикро, що основний тягар за результати нинішньої економічної політики покладено на населення держави.

Деякі, так би мовити, економісти закликають не боятися дефолту. Однак споглядаючи, як швидко розповолюють мільярди, отримані від МВФ, для дефолтного оптимізму залишається все менше підстав. Виявляється, що ми елементарно «проідаємо» ці гроші. Якщо перестануть давати, їсти буде нічого. Тоді доведеться знову скорочувати бюджет, запускати друкарський верстат і зустрічати гіперінфляцію. Або вкотре підвищувати податки, що очікувано викличе невдоволення народу.

Уряд має знати: запас терпіння українців не безмежний, і переводити стрілки на зовнішню загрозу вже не вийде. Відтак профспілки пропонують спільно шукати вихід із кабали запозичень, поки країна остаточно не застрягла в борговій ямі. Бо за кредити ми розплачуємося високими тарифами, замороженими зарплатами і кучими пенсіями».

Прем'єр-міністрові Арсенію Яценюку було наказано терміново прийняти бюджет-2016, інакше грошей від закордонних благодійників Україні більше не бачити.

Років п'ять тому скандально відомий сайт WikiLeaks оприлюднив низку вимог МВФ до України. Тоді мало хто вірив, що ця інформація правдива. Та нині більша частина вимог стала реальністю. Йдеться про підвищення пенсійного віку, скасування спеціальних пенсій, підвищення тарифів на комунальні послуги, заморожування мінімальної зарплати і прожиткового мінімуму, скасування безкоштовного харчування у шко-

МИ НЕ ГІРШІ ЗА ЄВРОПЕЙЦІВ ІЗ ВІКОВИМИ ТРАДИЦІЯМИ ДЕМОКРАТІЇ, У НАС ПРОСТО ІНШЕ БАЧЕННЯ

Які виклики постали перед профспілками України? Як не тільки зберегти ФПУ – найбільшу громадську організацію, а й перетворити її на реальну силу – авторитетну, здатну захистити кожного співчужина і впливати на економічну політику в країні?

СЕМІНАР

Ці питання обговорювалися на зустрічі, а згодом і на семінарі учасників дансько-українського проекту ФПУ та ЗФ «Посилення внеску профспілок у забезпечення гідної праці, захисту прав працівників та демократизацію в Україні», що відбулися на базі НМЦ ФПО Чернігівської області 21 січня.

Організаторами та безпосередніми учасниками заходу стали члени Керівного комітету проекту Йонас Девантєр, Віталій Дубіль і координатори Валентина Шевченко, Катерина Литвиненко та Володимир Майданюк. Зустріч – це проміжний підсумок роботи учасників проекту в Чернігівській області. Керівники проекту зазначили, що учасники реально включилися в роботу і всі заходи виконуються відповідно до плану. Йонас Девантєр вразила професійність учасників проекту та їхнє бажання працювати.

Практичну частину заходу – семінар і тренінг – провела тренерка НМЦ Віталій Копиш та Володимир Ковальчук. Слід зауважити, що програма занять та її реалізація були на високому професійному рівні. Майже всі учасники заходу – молодь. Їхні ідеї, бачення справжнього стану речей і перспектив – це не просто незаангажований погляд на проблеми профспілок і всього суспільства. Робота молоді під час тренінгу вимагає від нас, старшого покоління, переглянути свої погляди і методи роботи, що є реальним шансом виведення ФПУ із кризи, подолання надто затягнутого перехідного періоду від радянських профспілок. Особливе враження справили погляди, цілі та бажання працівників спільчач новоствореної профспілки пожежників. Вони просто горять бажанням допомогти своїм колегам, змінивши на краще умови праці та ставлення керівництва. Для них профспілка – система захисту і сила, з якою мають рахуватися всі. Цікаво було спостерігати за участю у тренінгу Йонаса Девантєра і зіставляти його висновки із власним баченням розв'язання актуальних проблем.

Геннадій МИРОНЕНКО,
учасник другої групи дансько-українського проекту

Залишки радянського минулого, менталітет безвідповідальності перешкоджають правильно сприймати реальність та відповідно реагувати на впердження. Нам потрібно вчитися в усіх, хто пропонує таку допомогу, потрібно більше спиратися на власну молодість і давати молодим можливість не просто приймати рішення самостійно, а й керувати перетвореннями у профспілках.

КОЛЕКТИВНІ ДОГОВОРИ – ЗАПОРУКА СОЦІАЛЬНОГО СПОКОЮ

На всіх етапах розвитку суспільного виробництва важливою його складовою були й залишаються соціально-трудові відносини, які характеризуються відносинами між найманими працівниками і власниками (роботодавцями) за участю держави, під час яких визначаються умови найму, використання та відтворення робочої сили, розподілу суспільного продукту. Розуміння суті та механізму такої взаємодії, дотримання певних правил і принципів є необхідною передумовою успішної життєдіяльності як окремої людини, так і суспільства в цілому. І навпаки – зволікання із вирішенням проблем у соціально-трудовій сфері, порушення гарантій, принципів і домовленостей сторонами соціально-трудових відносин призводить до соціальних потрясінь, конфліктів, стає перепорою на шляху економічного та соціального розвитку.

ГАРАНТІЇ

Саме на цих надважливих питаннях було зосереджено увагу під час навчання в рамках дансько-українського проекту, одним із очікуваних результатів якого має стати збільшення кількості укладених колективних договорів.

Колективні угоди укладаються на державному, галузевому і територіальному рівнях. Тому вкрай важливо саме на державному рівні закріпити той мінімум соціальних гарантій, благ, пільг, від яких роботодавець не мав би права відступати. Закон України «Про соціальний діалог в Україні» визначає, що угода на галузевому рівні є складовою пакета документів, що регулюють соціально-економічні відносини між об'єднаннями найманих працівників, роботодавців та владою.

За допомогою угод регулюються норми соціального захисту найманих працівників підприємств, до них вносять додаткові, крім тих, що містяться в Генеральній угоді, соціальні гарантії, компенсації, пільги з урахуванням галузевих специфіки.

Основним механізмом захисту членів профспілок є система колективних договорів – запорука соціального спокою, а також дієвий механізм запобігання виникненню розбіжностей у трудових конфліктах, насамперед колективних, та їх вирішення.

Колективний договір – нормативний акт, укладений на підприємстві, в установі та організації, що регулює виробничі, трудові та економічні відносини трудово-

го колективу з адміністрацією, питання охорони праці, соціального розвитку тощо.

Згідно із ЗУ «Про колективні договори і угоди» колективний договір в обов'язковому порядку підлягає повідомній реєстрації в органах місцевого самоврядування.

Проблеми укладання та функціонування колективних договорів та угод як форми узгодження та юридичного узаконення співпраці сторін соціально-трудових відносин для нинішньої України вкрай важливі. Колективні договори та угоди, по суті, є функціональною моделлю соціального миру, і від того, як вони працюють, значною мірою залежить доля не тільки економічних реформ, а й трансформація соціально-трудового життя України, розвиток соціального діалогу, розбудова демократичного суспільства.

Ось декілька висновків щодо укладання і виконання колективних договорів та угод, які, на мій погляд, є актуальними для України:

– Колективний договір має стати основним засобом реалізації соціальної справедливості та гуманного ставлення до людини праці.

– Колективний договір не повинен залежати від політики уряду, не отримувати законодавче обґрунтування, вигідне тільки одній стороні.

– У законі про колективні договори та угоди потрібно чітко виписати захо-

ТІЛЬКИ ЗМІСТОВНИЙ КОЛДОГОВІР МОЖЕ СТАТИ НАДІЙНОЮ ПРАВОВОЮ ОСНОВОЮ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ГІДНИХ УМОВ ПРАЦІ. ЇХ ОПЛАТИ В КОНКРЕТНІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ, НА ПІДПРИЄМСТВІ. ТІЛЬКИ КОЛДОГОВІР МОЖЕ ЗАБЕЗПЕЧИТИ СТІЙКІ ВІДНОСИНИ МІЖ ТРУДОВИМ КОЛЕКТИВОМ І РОБОТОДАВЦЕМ, ЧІТКО ВИЗНАЧИТИ ПРАВА І ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ОБОХ СТОРІН.

ди відповідальності за їх порушення, посилити відповідальність посадових осіб як за забезпечення процедур, визначених цим законом, так і за невиконання укладених договорів та угод.

– Переймати світовий досвід досягнення консолідації та соціального миру в суспільстві, розвивати соціальне партнерство на державному, галузевому та територіальному рівнях.

– Для уникнення можливостей нереалізованості прав та гарантій працівників у зазначеній законодавцем сфері соціально-трудових відносин, за умови відсутності колективного договору, законодавчо закріпити обов'язковість укладення колективного договору на всіх підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форм власності, господарювання, виду діяльності, галузеві належності.

– Популяризувати процедуру укладання колективного договору, адже в його наявності має бути зацікавлений не тільки працівник, а й власник підприємства або уповноважена ним особа. Колективний договір встановлює локальні норми у сфері праці та соціального розвитку. Тому існує безпосередній зв'язок між стимулами праці й соціальними резервами виробництва. Що оптимальнішими будуть локальні правові норми, то краще колективний договір сприятиме ефективному господарюванню, стимулюватиме виробництво. Турбуючись про працівників, роботодавець тим самим сприяє розвитку виробництва, підвищенню його ефективності.

Тетяна ПОБЕРЕЖНА,
учасниця третьої групи дансько-українського проекту

ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ПРАЦЮ МІСТИТЬ НИЗКУ СТАТЕЙ, ЯКІ Є «ВІДСИЛЬНИМИ», ТОБТО НЕ САМІ ВСТАНОВЛЮЮТЬ ТІ АБО ІНШІ ТРУДОВІ УМОВИ, А ВКАЗУЮТЬ, ЩО ЦІ УМОВИ ВИЗНАЧАЮТЬСЯ В КОЛЕКТИВНОМУ ДОГОВОРІ ПІДПРИЄМСТВА. ЗОКРЕМА:

відповідно до статей 7 і 8 ЗУ «Про відпустки» у колективному договорі обумовлюють тривалість додаткових щорічних відпусток та надання працівникам із ненормованим робочим днем додаткової відпустки тривалістю до 7 календарних днів;

відповідно до статті 115 КЗпП України у колективному договорі вказують дні виплати заробітної плати;

згідно зі статтею 15 ЗУ «Про оплату праці» у колективному договорі встановлюються форми системи оплати праці, норми праці, розцінки, тарифні сітки, ставки, схеми посадових окладів, умови запровадження надбавок, доплат, премій, винагород та інших заохочувальних виплат і їх розміри.

ВІДЗНАЧИЛИ ДЕНЬ СОБОРНІСТІ ТА 70-РІЧЧЯ УТВОРЕННЯ ОБЛАСТІ

Цьогоріч День Соборності України співпав із 70-річчям утворення Закарпатської області в складі Української держави. У святкуванні на площі Народній у м. Ужгороді взяли участь керівники обласних профспілок, а також галузевих обласних профорганізацій.

ЗАКАРПАТТЯ

Разом з представниками влади, депутатами, громадськістю, священнослужителями квіти до підніжки пам'ятника Тарасу Шевченку поклали

голова Закарпатської облпрофради Володимир Фленко та директор виконавчої дирекції обласного відділення Фонду соціального страхування з тимчасової втрати праездатності Ігор Сегляник. Під час свята молодь розгорнула 100-метровий прапор України на знак єднання заходу і сходу нашої країни. Його пронесли колоною від площі Народної до пам'ятника Президенту Карпатської України Августину Волошину на Набережній Незалежності. До пам'ятника також було покладено квіти.

Сергій БАРАНЧИКОВ
Фото автора

ЧЕРНІГІВЩИНА

СЕМІНАР АТОМПРОФСПІЛКИ

21–24 січня в Навчально-методичному центрі профспілок відбувся семінар у рамках проекту «Трудова школа» Профспілки працівників атомної енергетики та промисловості України. Навчання проводили керівники Українського інституту соціального партнерства Юрій Буздуган та Олена Скоморощенко.

льовані наступним чином: «Світ менеджерів – рабство трудивників», «Мрії і ідеї змінюють світ», «Світ трудивників – щастя для всіх», «Як трудивники переможуть». Проект Профспілки працівників атомної енергетики та промисловості України «Трудова школа» покликаний сформувати ініціативні групи активних людей, які б консолідували навколо профкомів трудовий колектив і допомагали долати певну відстань між профспілковими організаціями та підприємствами.

Віталій КОПИШ

Упродовж багатьох років державні службовці наче манти небесної чекали новий закон. Нарешті він, багатостраждальний, був прийнятий і підписаний Президентом в остаточному варіанті, а набрє чинності з 1 травня. Чи вирішить ЗУ «Про державну службу» нагальні проблеми держслужбовців? Відповідь на це запитання шукали учасники засідання круглого столу в Кіровоградському центрі підготовки і репідготовки кадрів.

КІРОВОГРАДЩИНА

Презентуючи закон, директор центру Сергій Зелінський наголосив на головних проблемах у державній службі, насамперед низькій оплаті праці та відсутності мотивації. Основна мета закону якраз і полягала у вирішенні цих проблем. Хоча вирішуватимуться вони досить дивно: визначено дев'ять груп з оплати праці. Найнижча, дев'ятого (спеціалісти), з посадовим окладом у дві мінімальних зарплати, оклад групи – 1–14 мінімальних зарплат. Але це положення діятиме тільки з 1 січня 2019 року. На 2016 рік усе залишиться, як є.

На кого не поширюється закон? На депутатів місцевих рад і посадових осіб місцевого самоврядування, працівників державних органів, що виконують функції з обслуговування, працівників держпідприємств, установ державної форми власності, навчальних закладів, заснованих державними органами, патронатної служби. Законом визначені категорії: А – це вищий корпус державної служби (на місцях – голова держадміністрації), Б – керівники підрозділів, їхні заступники, заступники голів ОДА, РДА, В – виконавці. Відповідно до категорій існують ранги – від 1 до 9. Закон розподіляє політичні й адміністративні посади. Держслужбовець має виконувати свої функції, незалежно від того, до якої партії він належить. Членами партії, а також депутатами місцевих рад не можуть бути лише держслужбовці категорії А.

Що ж до вступу на державну службу, то існують єдині вимоги до освіти та компетентності. Для категорій А і Б – магістр, для категорії В – бакалавр, молодший бакалавр. Для категорії А – стаж не менше 7 років, з 3 яких на керівних посадах, вільне володіння державною та іноземною (однією з офіційних

ДЕРЖАВНІ СЛУЖБОВЦІ, ПІДСТАВЛЯЙТЕ КИШЕНЮ...

мов Ради Європи) мовами. Для категорії Б – стаж роботи не менше 2 років і вільне володіння державною мовою. Для категорії В – вільне володіння державною мовою. Вступ на всі посади відбувається тільки за конкурсом.

Начальник міжрегіонального управління Національної держслужби у Полтавській і Кіровоградській областях Володимир Люлька звернув увагу на підзаконні акти, що мають стати механізмом виконання закону, тож повинні бути прийняті до 1 травня. І заклав держслужбовцям терміново вклучитися в опрацювання проектів підзаконних актів, вносити пропозиції, адже ОДА будуть їх погоджувати.

Реально сприймає закон директор фінансового департаменту ОДА Сергій Шеремет. Як фінансист, він не схильний до оптимізму, насамперед щодо фінансового забезпечення, адже 2016 року нічого не зміниться. Новий закон гірше за попередній: немає соціального пакета, хоча б у плані пенсійного забезпечення.

Заступник керівника апарату – начальник відділу кадрової роботи Віталій Линник пояснив, що впровадження закону покладається на кадрові служби, які на 1 травня мають визначитися з категоріями працівників, хто залишається держслужбовцем, а хто позбувається цього статусу. Отже, слід попередити людей про зміни істотних умов праці...

З оптимізмом сприйняв закон голова Спілки молодих держслужбовців, начальник Управління комунікацій з громадськістю ОДА Віталій Останній. Приміром, скасовуються обмеження щодо стажу роботи при вступі на державну службу, тобто будь-якому випускнику вишу шлях відкритий.

І ще один суттєвий момент: закон на обговорення БРВ повинен був вносити-

ся разом з підзаконними актами, яких аж 35. І впевненості в тому, що вони будуть підписані до 1 травня, немає. Немає впевненості і в тому, що з 2017 року розпочнеться поетапне підвищення зарплати, адже існує грізкий досвід обілянок і їх невиконання. Голова ФПО Максим Баланенко зазначив, що профспілки домагаються, аби запропоновані зміни були внесені до закону.

За словами голови обкому Профспілки працівників держустанов Віктора Федотова, ЦК профспілки проводив опитування серед держслужбовців, під час якого було з'ясовано, що 98% респондентів готові вийти на акції протесту. Сьогодні є ще одна причина для незадоволення, коли до низької оплати праці додається тасування за категоріями. Від профспілки вносилися пропозиції до закону: посадовий оклад – на рівні двох мінімальних зарплат і розподіл посад на політичні й адміністративні... Усі ці розмови про підвищення окладів держслужбовцям тривають з 2011 року. І знову підвищення переноситься...

Закон викликає подвійне відчуття: для чого його приймали? Адже тількино приймається новий закон, напевне чекай на скорочення... Це не може не турбувати профспілку. За 20 років відбулося 14 скорочень. Заради чого їх проводять? Щоб державне управління зробити більш ефективним або щоб підвищити якість державних послуг? Жодна стаття закону про це не говорить. Через надлишок держслужбовців? Ні. В Україні їх кількість щодо загальної кількості населення становить 0,95%. Для порівняння: у Франції – 3,8, Німеччині – 3,5. Тож профспілка відстежує, в яких колективах готуються скорочення, і впливає на цей процес.

Марія ІВАНОВА

МАКСИМ БАЛАНЕНКО, ГОЛОВА ФПО:

«Оцінюючи закон, варто поставити два запитання: чи вплине він на підвищення ефективності та престижності державної служби? Щодо ефективності нібито якісь кроки зроблено, але про престижність сказати нічого. А ці поняття пов'язані між собою: якої ефективності можна домогтися без престижності державної служби? Це добре, що існує конкурсний відбір, але про який відбір може йтися при такій великій кількості вакансій у РДА, коли люди не хочуть працювати за такі зарплати?»

ЖИТЛОВЕ ПИТАННЯ

ЯК ОТРИМАТИ ЗЕМЕЛЬНУ ДІЛЯНКУ ДЛЯ БУДІВНИЦТВА?

Ми з чоловіком та сином проживаємо в місті, в однокімнатній квартирі, тож хочемо отримати земельну ділянку для будівництва приватного будинку. Заяву подали до земвідділу. Нам уже четвертий рік відповідають, що земельних ділянок немає. Як вирішити це питання, і на якій відстані від міста ми можемо отримати ділянку?

Відповідно до ст. 121 Земельного кодексу України (ЗКУ), громадяни України мають право на безоплатне передання їм ділянок із земель державної або комунальної власності для будівництва й обслуговування жилого будинку, господарських будівель та споруд (присадибна ділянка) у селлах – не більше 0,25 га, в селищах – не більше 0,15 га, в містах – не більше 0,10 га.

Громадяни, зацікавлені в одержанні безоплатно у власність ділянки із земель державної або комунальної власності, подають клопотання до відповідної районної, Київської міської державної адміністрації або сільської, селищної, міської ради за місцезнаходженням земельної ділянки. У клопотанні зазначаються цілкове призначення земельної ділянки та її орієнтовні розміри. До клопотання додаються графічні матеріали, на яких зазначено бажане місце розташування земельної ділянки, погодження землекористувача (у разі вилучення земельної ділянки, що перебуває у користуванні інших осіб) та висновки конкурсної комісії (у разі надання земельної ділянки для ведення фермерського господарства).

Вищезгадані земельні ділянки можуть надаватись, у тому числі, за рахунок земель запасу. Відповідно до ст. 19 ЗКУ земля за основним цілковим призначенням поділяється на дев'ять категорій. У межах кожної з наявних категорій існують землі запасу, тобто вільні ділянки, не передані у користування або власність. Відповідно до п. 7 ст. 118 ЗКУ районна, Київська міська державна адміністрація або сільська, селищна, міська рада розглядає клопотання в місячний строк і дає дозвіл на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки або надає мотивовану відмову. Підставою відмови в наданні такого дозволу може бути лише невідповідність місця розташування об'єкта вимогам законів, прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів, генеральних планів населених пунктів та іншої містобудівної документації, схем землеустрою і техніко-економічних обґрунтувань використання та охорони земель адміністративно-територіальних утворень, проектів землеустрою щодо впорядкування територій населених пунктів, затверджених у встановленому законом порядку.

ПЛОЩА ЗЕМЛІ, ЩО ВИДІЛЯЄТЬСЯ ДЛЯ БУДІВНИЦТВА:

- у селлах – не більше 0,25 га
- у селищах – не більше 0,15 га
- у містах – не більше 0,10 га

ПРАЦЯ У ВИХІДНИЙ ДЕНЬ

Мій чоловік-охоронець працює за графіком три дні через три по 12 годин. Керівник спочатку запровадив один додатковий день на місяць у вихідний, а потім двічі на місяць. Чи має він право в обов'язковому порядку примусити працівника виходити на роботу у вихідний?

РОБОЧИЙ ГРАФІК

За загальним правилом, робота у вихідні дні заборонена, проте у виняткових випадках, установлених законодавством, допускається залучення окремих працівників до роботи в ці дні, але тільки з дозволу профкому. Так, відповідно до ч. 2 ст. 71 Кодексу законів про працю, залучення окремих працівників до роботи у вихідні дні допускається в таких виняткових випадках: 1) для відвернення або ліквідації наслідків стихійного лиха, епідемії, епізоотії, виробничих аварій і негайного усунення їх наслідків; 2) для відвернення нещасних випадків, які створюють або можуть створити під загрозу життя чи нормальні життєві умови людей, загибелі або псування майна; 3) для виконання невідкладних, наперед не передбачених робіт, від негайного виконання яких залежить подальша нормальна робота підприємства в цілому або його окремих підрозділів; 4) для виконання невідкладних вантажно-розвантажувальних робіт з метою запобігання або усунення простою рухомого складу чи скупчення вантажів у пунктах вправлення і призначення.

При залученні окремих працівників до роботи у вихідні дні підприємствам слід враховувати, що зазначений вище перелік виняткових випадків є вичерпним і розширювальному тлумаченню не підлягає, а також те, що деякі категорії працівників забороняється залучати до роботи у вихідні дні до роботи в святкові та неробочі дні, діють такі ж правила, встановлені ч. 1, 2 ст. 73 КЗпП, як і щодо вихідних днів. Зокрема, у ці дні допускаються роботи, припинення яких неможливе за виробничо-технічних умов (безперервно діючі підприємства) або в зв'язку з необхідністю обслуговування населення, а також у випадках та порядку, передбачених ст. 71 КЗпП. При розробленні наказів про залучення окремих працівників до роботи у вихідні або святкові (неробочі) дні підприємствам також слід урахувати наведені нижче положення, що випливають із норм чинного трудового законодавства.

Так, при залученні до роботи у вихідний день конкретного працівника під вихідним днем слід розуміти саме вихідний день цього працівника, встановлений правилами внутрішнього трудового розпорядку або графіком змінності, затвердженим роботодав-

ВІДПОВІДНО ДО ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА, ПРАЦЮВАТИ У ВИХІДНІ ДНІ ЗАБОРОНЕНО, ПРОТЕ У ВИНЯТКОВИХ ВИПАДКАХ ДОПУСКАЄТЬСЯ ЗАЛУЧЕННЯ ОКРЕМИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО РОБОТИ В ЦІ ДНІ, АЛЕ ТІЛЬКИ З ДОЗВОЛУ ПРОФКОМУ.

няється залучати до роботи у вихідні дні за будь-яких обставин, зокрема вагітних, жінок, які мають дітей віком до 3 років, а також осіб молодше 18 років.

Щодо залучення окремих працівників до роботи в святкові та неробочі дні, діють такі ж правила, встановлені ч. 1, 2 ст. 73 КЗпП, як і щодо вихідних днів. Зокрема, у ці дні допускаються роботи, припинення яких неможливе за виробничо-технічних умов (безперервно діючі підприємства) або в зв'язку з необхідністю обслуговування населення, а також у випадках та порядку, передбачених ст. 71 КЗпП. При розробленні наказів про залучення окремих працівників до роботи у вихідні або святкові (неробочі) дні підприємствам також слід урахувати наведені нижче положення, що випливають із норм чинного трудового законодавства.

Так, при залученні до роботи у вихідний день конкретного працівника під вихідним днем слід розуміти саме вихідний день цього працівника, встановлений правилами внутрішнього трудового розпорядку або графіком змінності, затвердженим роботодав-

цем за погодженням з профкомом, оскільки на окремих підприємствах цей день може не збігатися із загальним (неділя) або загальноприйнятим (субота) вихідним днем. Якщо роботу конкретного працівника в святковий (неробочий) день визначено графіком змінності, то окремого наказу щодо його залучення до роботи в цей день не потрібно.

Підприємство не має права залучати до роботи у вихідний чи святковий (неробочий) день увесь колектив працівників підприємства (структурного підрозділу) або оголошувати вихідний день робочим для всього підприємства, оскільки ст. 71 КЗпП допускає залучення до роботи в ці дні тільки окремих працівників, тому в запиті роботодавця на отримання згоди профкому про залучення працівників до роботи в ці дні, та в наказі, що видається з цього приводу, ці окремі працівники має бути перелічено із зазначенням посади (професії) та П.І.Б.

Невиконання працівником наказу по підприємству про його залучення до роботи у вихідний чи святковий (неробочий) день при дотриманні підприємством встановленого порядку такого залучення є порушенням трудової дисципліни і, відповідно, працівника можна притягти до дисциплінарної відповідальності за це порушення.

ВАГОМІ ПІДСТАВИ

ЯКЩО ЧОЛОВІК – ІНВАЛІД...

Чи вважається перевагою наявність чоловіка – інваліда віни І групи при заліценні на роботу його жінки (коли відбувається скорочення штату), враховуючи її передпенсійний вік?

Для визначення таких працівників роботодавець робить порівняльний аналіз продуктивності їх праці та кваліфікації, у процесі якого, як

правило, враховуються такі обставини:

- наявність відповідної освіти, післядипломної освіти, документів про підвищення кваліфікації;
- відсутність дисциплінарних стягнень;
- наявність заохочень за успіхи в роботі;
- отримання премій за виконання особливо важливих робіт;
- відсутність прогулів, відпусток без збереження зарплати, тривалого перебування на лікарняному, зауважень з боку

адміністрації щодо строків і якості виконуваних завдань;

- обсяги виконуваних робіт і т. ін.
- При рівних умовах продуктивності праці та кваліфікації перевага надається:
 - сімейним – при наявності двох і більше утриманців;
 - особам, у сім'ї яких немає інших працівників із самостійним заробітком;
 - працівникам з тривалим безперервним стажем роботи на даному підприємстві, в установі, організації;
 - працівникам, які навчають-

ся у вищих і середніх спеціальних навчальних закладах без відриву від виробництва; – учасникам бойових дій, інвалідам війни й особам, на яких поширюється дія ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»; – авторам винаходів, корисних моделей, промислових зразків і раціоналізаторських пропозицій; – працівникам, які отримали на цьому підприємстві, в установі, організації трудове каліцтво або професійне захворювання.

Відпочинок узимку в Карпатах відкриває для себе далеко не вся профспілкова молодь чи студенти. Катання на лижах чи сноуборді само по собі звучить дорого, а іноді й космічно. Спробую розвінчати всі міфи та розповісти про деякі підводні камінчики зимового відпочинку. Ну що, поїхали?

З висновками експертів із зимового катання, в Україні є лише три гірськолижних курорти – це Буковель, Драгобрат і Славське.

Та якщо вам так і не пощастило стати «шумахером» на засніжених схилах і ви розумієте, що наступні зимові олімпійські ігри минуть без вас, не засмучуйтеся. Вихід є. Спробуйте автобусні екскурсії.

ТРЕТЄ МІСЦЕ В РЕЙТИНГУ

Наявність снігу – головна умова для вдалого зимового відпочинку. Проте останніми роками, коли Україну просто засипає снігом, у Славську чомусь сніг – дуже велика рідкість. Місцеві жителі подекуди кажуть, що то їм поробило. А от ким і за що – допоки невідомо.

Залежність від погоди, упорядкування схилів лише на горі Захар Беркут, канатно-підвісна дорога на горі Тростяні, яка ремонтувалася ще за радянських часів, відкидають гірськолижний курорт Славське на третє місце.

РАЙ ДЛЯ ФІРАЙДЕРІВ ТА БОРАДИСТІВ

На висоті 1700 метрів над рівнем моря розкинувся високогірний гірськолижний курорт Драгобрат. Сніг тут лежить сім місяців – з листопада аж по травень.

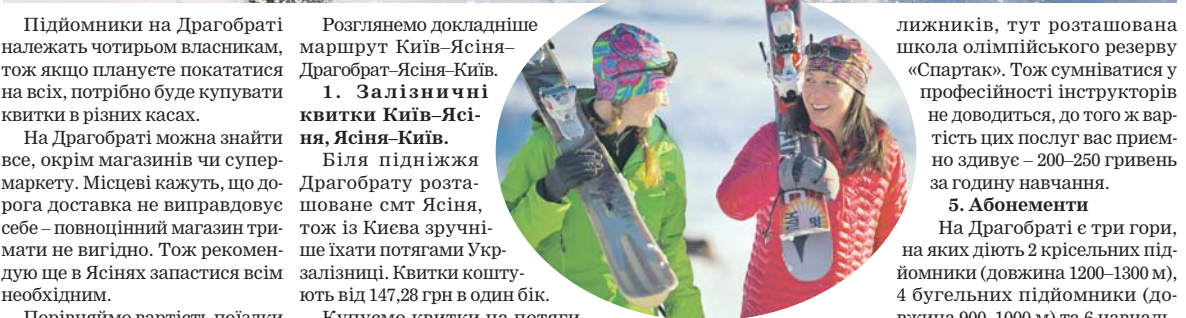
Схили для катання – природні, а траси – широкі. Один підйом на гору коштує від 4 до 50 гривень. Ця перевага робить курорт більш доступним.

Шовечора, коли підйомники закінчують працювати, до роботи беруться аратраки – спеціальні трактори для засніжених схилів, які вирівнюють траси, розбивають намерзлий лід, аби зробити катання більш комфортнішим.

Проте на Драгобраті є схили з циліндним снігом. Приміром, гора Жандарма неабияк приваблює бордистів та фірайдерів з усієї України.

Дуже зручно, що з готелів до підйомників можна дістатися пішки, тож витратити гроші на трансфер не потрібно.

БУКОВЕЛЬ VS ДРАГОБРАТ: ДЕ ВІДПОЧИВАТИ КРАЩЕ?

Підйомники на Драгобраті належать чотирьом власникам, тож якщо плануєте покататися на всіх, потрібно буде купувати квитки в різних касах.

На Драгобраті можна знайти все, окрім магазинів чи супермаркету. Місцеві кажуть, що дорога доставка не виправдовує себе – повноцінний магазин тримати не вигідно. Тож рекомендуємо ще в Ясінях запитися всім необхідним.

Порівняймо вартість поїздки на 6 днів до Буковеля та Драгобрату з Києва. У цій статті розглянемо, у скільки обійдеться перебування у Драгобраті.

Київ-Ясіня-Драгобрат-Ясіня-Київ – 3510 ₴ за 6 днів

Витрати	Деталі	Ціна
Два залізничних квитки Київ-Ясіня, Ясіня-Київ	uz.gov.ua	Від 300 грн
Трансфер Ясіня-Драгобрат, Драгобрат-Ясіня		Від 150 грн
Проживання із дворазовим харчуванням	dragobrat.ws	Від 230 грн/доба 6 днів = 1380 грн
Прокат гірськолижного спорядження		Від 80 грн/доба 6 днів = 480 грн
Абонементи		Від 200 грн/доба 6 днів = 1200 грн

Розглянемо докладніше маршрут Київ-Ясіня-Драгобрат-Ясіня-Київ.

1. Залізничні квитки Київ-Ясіня, Ясіня-Київ.

Біля підніжжя Драгобрату розташоване смт Ясіня, тож із Києва зручніше їхати потягами Укрзалізниці. Квитки коштують від 147,28 грн в один бік.

Купуємо квитки на потяги № 357 Київ-Ясіня (вирушає о 16:48, прибуває до Ясіні о 10:07) і № 358 Ясіня-Київ (вирушає з Ясіні о 13:36, прибуває до Києва о 06:26). У разі наявності студентського квитка ви матимете скидку – пам'ятайте про це.

2. Трансфер Ясіня-Драгобрат, Драгобрат-Ясіня

До Драгобрату взимку можна дістатися лише повнопривідними машинами типу ГАЗ-66. Дорога вузька, екстремальна, паркетниками навіть не варто зважуватися підніматися.

На залізничному вокзалі в Ясінях можна домовитися про підйом на Драгобрат. Це коштуватиме від 600 гривень за машину на 8 осіб.

3. Проживання із дворазовим харчуванням

У вартість номера зазвичай входять сніданок і вечеря.

Серед найдешевших пропозицій проживання на Драгобраті – готель «Калина» від 230 гривень за добу.

4. Прокат гірськолижного спорядження

Спершу потрібно визначитися, чого найбільше бажає душа – лиж, сноуборду чи санчат, а

вже потім іти у прокат. У комплект із лижами входять лижні палки та альпіни (так називають лижне взуття), у комплекті зі сноубордом – спеціальне сноубордистське взуття.

Взяти в оренду гірськолижне спорядження можна практично в будь-якому готелі. Ціна – від 80 гривень. Також діють прокати і біля підйомників. Але у такому разі доведеться переплатити майже вдвічі.

Вчитися кататися можна самостійно або скориставшись послугами інструктора. На Драгобраті тренують спортсменів-

лижників, тут розташована школа олімпійського резерву «Спартак». Тож сумніватися у професійності інструкторів не доводиться, до того ж вартість цих послуг вас приємно здивує – 200–250 гривень за годину навчання.

5. Абонементи

На Драгобраті є три гори, на яких діють 2 крісельних підйомники (довжина 1200–1300 м), 4 бугельних підйомники (довжина 900–1000 м) та 6 навчальних бугелів (довжина 200–250 м).

Разовий підйом на гору коштує від 4 до 40 гривень. На курорті діє гнучка система знижок: що більше підйомів, то дешевше платити.

Для катання в горах вам також знадобиться карта схилів Драгобрату.

Тепер вам відомі всі найменші деталі відпочинку на Драгобраті. А от чим нас порадує Буковель і де відпочивати краще, читайте в наступному номері «Профспілкових вістей».

Дар'я ЛАЗАРСВА

КУЛЬТУРА

ТВОРЧИСТЬ ЧИТАЧІВ

Представляємо вашій увазі уривок з роману «Жар і холод» профспілкового діяча та передплатника газети «Профспілкові вісті» Олександра СИТАРА з Вінниці. Продовження. Початок читайте у No 37-38, 50 за 2015 рік та у No 1-2, 3 за 2016 рік.

У СИКТИВКАРІ

Відбував покарання у таборі в Сиктивкарі. За ним, як дружина декабриста, подалася на північ Ганнуся зі своєю Нанулі. Якось влаштувалася на кухню в табірну їдальню.

А колонія – це такий великий колгосп. Тільки й того, що на начальство при зборі і «колгоспники» ходять строем.

У начальника колонії велика сім'я. Знадобилася наймичка на підмогу дружині. Чепурна, беручка, роботяща і вміла кухарка Ганя якраз підійшла. З нею зачистив до господи начальника і її чоловік, який і сокирою вправно орудував, і в столярній справі кумекав. Ще й як! Умеблював кабінети начальника та його заступника від підлоги до стелі... «Краснодеревці!» У домі начальника теж усе блищало, крутилось, вертілось, пахло кедром, соною, ялиною, лаком. Спорудив фінську баню, таку, що не сором при нагоді й генерала запросити попаритись. Шкода було відпускати такого майстра, але заслужив – звільнили дочасно. Це в колгоспі ти засуджений пожиттєво, а в тюрмі, бач, своє відбув – і з чистою совістю на свободу.

НА ПОКЛИК ПІВНЯ

Як такий, що повністю виправився, Володимир Афонін отримав з тюрми направлення на навчання. Курси чергових по станції в місті Орел, служба на станції Печора, від начальства одні лиш подяки. А вже після мого приїзду – переведення на станцію Тихорецька у благодатний Краснодарський край...

Афоніни поділися на південь.

А я ж лише подружився з їхньою дочкою Нанулі!

Нішком цілувалися, поки на патефоні крутилася платівка. Мама, Ганна Василівна, завжди стояла на чатах. Тільки платівку догнали, як вона на порозі, ніби щось забула у кімнаті в дочки. Голку з ниткою чи якусь подушечку. Чи до чаю запросить, чи гарбузових зернят подасть...

Але ж яке воно солодке й терпке, це перше, справжнє, юнацьке, палке, але недосяжне, нездійсненне кохання!.. Який же ми зійшлися, як би склалося життя? Хай би й на півночі, де завжди зима. А сімейне гніздечко тепле. Не світяться – світять вікна, сонця не видно – сяють, сяють небеса...

ТАМ СОЛОВ'ЮТЬ СОЛОВ'І

Знайшов я і вулицю, і дім, і квартиру, що вказані на «секретнім» пакеті. Стукаю. Чекаю. Гупаю кулаками, б'ю ногами у двері капітана першого рангу Івана Михайловича Соловйова. Тиша. Сплять чи нікого нема? Так чи інак, а мушу стояти, чи сидіти, чи лежати тут, під дверима: куди мені йти? Відсидів години зо дві, оком не змигнув. Чую, хтось за дверима ворухнувся. Стукаю. Відчиняють. Аж відсахнувся! Таке волохате, якого бачив лише на картинці, приклало голову до одвірка:

– Хто такий? Хто прислав? Почему не дайш поспать?

А пакет у мене напоготові.

– Дозвольте звернутися до товариша капітана першого рангу Соловйова! – руку приклав до голови, як нас, піонерів, учили. – Йому пакет. Секретний. Від товариша Федора Мельника. Особисто в руки. Вам не дам.

– Встає! Смірно! – скомандував волохатий і виструнчився на порозі. – С кем разговариваш, подлец? Я – граф! Ну... із бишких... Той й що? Сталін гегнув. А я голубих кровей капітан Соловйов, хоч контужений, а стою. Можете меня ліцезарть...

Далі буде.

КРИМСЬКІ СТЕЖКИ

Стежка. Цей образ одночасно виник і в проєкті АртПоля, й у фільмі Вінсента Муна без жодних спеціальних домовленостей. Можливо, тому що й українські художники, і французький режисер розповідають про Крим, а отже – про існування непростих і завжди особистих стежок, що здатні вивести з темряви. Завдяки музиці, орнаментам, традиціям і довірі.

АРТ-ПРОЕКТ

30 січня в Києві у музеї ім. Івана Гончара презентували проєкт «Кримські стежки». У рамках заходу відбулося представлення проєкту «Стежка» агенції АртПоле та показ фільму «Кримські стежки» французького режисера Вінсента Муна.

Ініціатива агенції АртПоле покликана підтримувати постійний зв'язок із Кримом. За словами організаторів, коли дискусії зайшли у глухий кут, художники знайшли вихід (точніше стежку) – взятися за фарби й створити візуальні нагадування про півострів у публічних просторах різних міст.

Відправною точкою стали кримськотатарські орнаменти у виконанні відомого кераміста Рустема Скібіна. Проєкт стартував у Києві після того, як його підтримали на Спільнокошті. Орнаменти опрацював польський стріт-артист Артур Вабік. Навесні АртПоле планує продовжити Стежку – за-

ПРОЕКТ ::::СТЕЖКА:::: АГЕНЦІЇ АРТПОЛЕ

КРИМСЬКІ СТЕЖКИ

РЕЖ. ВІНСЕНТ МУН, ФРАНЦІЯ документальне кіно про традиційну музику народів Криму

кінчити розписи в Бердянську й Вінниці та вирушити до інших міст. У найближчих планах – Чернівці, Львів, Варшава, а далі Мюнхен, Париж, Барселона, Лісабон... Аби обійти навколо світу, розповісти про Крим і повернутися на свій півострів.

«Кримські стежки» – фільм Вінсента Муна, незалежного французь-

кого режисера, відомого своїм документальним музичним відео. Режисер побував в Україні, де зняв кілька відео з етноквартетом «ДахаБраха», одеськими музикантами, що співають на ідиш, і цілу серію про Крим. Сюжети з півострова склалися в повнометражний фільм – про традиційну музику народів Криму, музичний портрет дивовижної землі, де місце пісням та мелодіям кримських татар, греків, болгар, вірменів, кримчаків. Фільм, знятий про музику тих, хто був депортований у часи Другої світової й повернувся, зараз набуває нового звучання.

СКАНВОРА

Розгадавши сканворд і вписавши букви в клітинки, вирийте його по червоній рамці та надішліть нам на адресу: «Профспілкові вісті», бульвар Дружби народів, 5, м. Київ, 01042 або profvisti@ukr.net.

Усіх, хто правильно розгадав сканворд і першим надіслав відповідь, чекає винагорода – піврічна передплата на газету «Профспілкові вісті».

На жаль, цього разу переможців конкурсу не виявилось.

До уваги переможців конкурсу! Щоб отримати піврічну передплату на газету «Профспілкові вісті», необхідно подати до редакції копію ідентифікаційного коду, а також вказати домашню адресу й поштовий індекс.

Сканворд з підказками та відповідями. Підказки: 1. Відповіді на сканворд, надрукований у № 4. 2. Правильні відповіді – сканворд.

Сканворд з підказками та відповідями. Підказки: 1. Значення якого слова? 2. Назва міста в Україні. 3. Назва міста в Україні.

Українська збірна шаблесток у складі Ольги Харлан, Аліни Комащук, Олени Вороніної та Олени Кривавської завоювала друге «золото» сезону 2015/2016 на черговому етапі Кубка світу.

«ЗОЛОТО» АФІН І ПУТІВКА ДО РІО

ФЕХТУВАННЯ

Минулими вихідними в грецькій столиці проходив черговий етап Кубка світу з фехтування. Українська збірна шаблесток у складі Ольги Харлан, Аліни Комащук, Олени Вороніної та Олени Кривавської завоювала друге «золото» сезону 2015/2016 (перше здобули в Орлеані) і принагідно оформила путівку на Олімпійські ігри до Ріо-де-Жанейро.

Володимир ПОЛЕТАЄВ,
спеціально для «ПВ»

В індивідуальному заліку українкам не вдалося завоювати медалі, хоча шанси на подіум були доволі високими – до вісімки найсильніших пробилася одразу дві наші співвітчизниці: Ольга Харлан та Галина Пундик. Але, на жаль, обидві представниці України заохлили зброю в чвертьфіналі: Пундик не вдалося здолати росіянку Катерину Дьяченко (12:15), а Харлан доволі несподівано поступилася американській спортсменці Ібтіхад Муххамад (теж 12:15).

Натомість у командному турнірі наші дівчата відпрацювали на «відмінно». Український квартет послідовно обіграв Німеччину (45:29) і Польщу (45:39), у півфіналі з мінімальним рахунком усе ж здолав Францію (45:44). У вирішальному протистоянні за «золото» довелося схрестити зброю з принциповими суперницями з Росії.

У фіналі, як і протиборстві з французженками, українкам по ходу зустрічі здебільшого доводилося відіграватися – 0:1, 9:10, 11:18, 23:25, допоки за справу не взялася Харлан. І от уже наші дівчата попереду – 30:27! Потім нічия 33:33, і знову лідирують суперниці – 37:35. За рахунку 38:40 на користь росіянок на останній двобій вийшла Харлан. У першій же сутичці Ольга послизнулася, лікарям довелося робити знеболюючу заморозку суглоба ноги. Дві наступні сутички закінчилися на користь Софії Великої, 42:38 не на нашу користь. Аж тут Харлан завдала п'ять поспіль влучних уколів, і наші повели в рахунку – 43:42! За дві сутички картина змінилася, і вже росіянка досить однієї результативної атаки – 44:43 на їхню користь. Після атаки Харлан – на табло паритет 44:44! Короткий переполчок, й обидві спортсменки переходять у наступ, судді не дають нікому вирішальний бал. Проте в останній сутичці Харлан майстерно підловила суперницю на контракті – 45:44, і на честь перемоги наших дівчат в Афінах лунає Гімн України.

Етап Кубка світу в грецькій столиці був передостаннім у командному відборі для жіночої шаблі на Олімпіаду – 2016. Однак збірні України та Росії свої командні ліцензії вже завоювали: росіянки наразі очолюють олімпійський рейтинг з 396 очками, в українко – на 20 менше. А наступні в рейтингу французженки мають лише 288 очок, тож навіть у випадку перемоги на наступному етапі Кубка світу й здобуття на ньому максимальних 64 очок вони не наддоженуть наших співвітчизниць. Відтак Україна вже може бронювати квитки до Ріо для збірної шаблесток.

ПЕРЕМОЖНИЙ ДУБЛЬ КОСТЕВИЧ

Вдало розпочала сезон Олена Костевич – олімпійська чемпіонка з кульової стрільби двічі сходила на найвищу сходинку п'єдесталу пошани на представницькому міжнародному турнірі IWK München – 2016, який минулого тижня проходить у Німеччині.

Володимир ПОЛЕТАЄВ,
спеціально для «ПВ»

Олімпійська чемпіонка Афин у стрільбі з пістоleta з 10-метрової відстані виграла кваліфікацію, а потім і в основній перестрілці святкувала перемогу з результатом 203,3 очка, випередивши найближчу суперницю гречанку Анну Коракакі на 3 бали. Представниця Австрії Сильвія Штайнер, в активі якої «бронза», помітно відстала – на 23,9 очка.

Наступний змагальний день знову приніс перемогу українці, цього разу з доробком 204,3 бала. При цьому в кваліфікації Олена стала лише шостою, однак у фіналі українка впевнено розставила всі крапки над «і»: срібну призерку Клаудію Брес із Польщі випередила на 3,3 бала, володарку «бронзи» Вікторію Чайку з Білорусі – на 24 бали. Ще одну нагороду Мюнхена до активу української збірної записав призер Юнацьких олімпійських ігор – 2010 Сергій Куліш. У стрільбі з пневматичної гвинтівки він здобув «бронзу».

У ЗАПОРІЖЖІ «ВІДБИРАЛИСЬ» ДО ПОРТЛЕНДА

ЛЕГКА АТЛЕТИКА

27-28 січня в спорткомплексі «Запоріжсталь» відбувся перший з головних національних стартів зимового легкоатлетичного сезону – командний чемпіонат України в приміщенні. Змагання, окрім перевірки готовності провідних вітчизняних легкоатлетів до літніх Олімпійських ігор – 2016, стали етапом відбору до національної збірної, яка у березні в американському Портленді братиме участь в чемпіонаті світу «під дахом».

Володимир ПОЛЕТАЄВ,
спеціально для «ПВ»

Уже першого дня ЧУ 16-річна Аліна Шух встановила юніорський рекорд України в п'ятиборстві. А триумфувала в цій дисципліні Анастасія Мохнюк. З кожним видом програми доведена спортсменка нарощувала перевагу над суперницями і перед заключною дисципліною, 800-метровкою, ні в кого не викликало сумнівів, що саме вона виграє змагання. А інтрига змагань зберігалась завдяки тому, що Аліна Шух, яка практично увесь час йшла другою за Мохнюк, мала шанс побити юніорський рекорд України. Для цього їй треба було пробігти 800 м за 2 хв 20 с. На фініші Аліна навіть випередила Мохнюк і з результатом 2.16,63 встановила нове юніорське вище досягнення країни, яке тепер складає 4354 очки. Попередній рекорд (4294 очки) ще в 2000 році встановила майбутня олімпійська чемпіонка Наталія Добринська, нагадує офіційний сайт Федерації легкої атлетики України. Водночас результатом переможниці змагань Анастасії Мохнюк (4745 очок) – це найкращий результат сезону в

світі, який залишає Анастасії гарні шанси на участь у чемпіонаті світу в Портленді.

Результати світового рівня показали і дві найкращі учасниці фінального забігу на 60 м – Олеся Повх і Наталія Погребняк. Перемогу святкувала Погребняк із часом 7,18 с, Повх фінішувала другою – 7,23. Обидві спортсменки перевиконали норматив для ЧС «під дахом», що становить 7,32.

Цікавим виявилось суперництво чоловіків у стрибках у довжину. У розподіл місць на п'єдесталі пошани втрутився багатоборець, срібний призер чемпіонату світу – 2012 Олексій Касьянов. Поки він відпрацьовує окремі види, один з яких – стрибки в довжину. Він навіть лідирував, аж поки у фінальній спробі його не обійшов колишній стрибун у висоту Владислав Мазур. Переможний результат Владислава – 7 м 69 см проти 7,67 у суперника.

Бронзова призерка тогорічного чемпіонату Європи в приміщенні з бігу на 800 м Наталія Лупу на своїй коронній дистанції стартувала вперше в сезоні. І хоча час показала пристойний – 2 хв 5,02 с, але до нормативу на чемпіонат світу їй забракло понад 2 секунди.

У стрибках у висоту святкувала вікторію Оксана Окунєва. Олімпійський норматив (1,93) вона виконала раніше, тож забезпечивши собі перемогу, на висоті 1,89 вирішила зупинити штурм вершини. Зазначимо, що відбір легкоатлетів до національної збірної на ЧС у Портленді відбувається 17 лютого в м. Києві, де проходитиме Кубок України.

Кирило ЛАТИШЕВ

ПРОТЕСТ ПРОТИ ЗНИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ УЧИЛИЩ

УВАГА! ПЕРЕДПЛАТА

ТРИВАЄ ПЕРЕДПЛАТА ЦЕНТРАЛЬНИХ ПРОФСПІЛКОВИХ ВИДАНЬ НА 2016 РІК!

Вартість передплати на 2016 рік становить:
 – газета «Профспілкові вісті» – **173,64 грн** (передплатний індекс – 22152);
 – журнал «Бібліотечка голови профспілкового комітету» – **72,60 грн** (передплатний індекс – 22909).

ДОДАТКОВІ ПОСЛУГИ

ПІДПРИЄМСТВО «ПРОФІНФОРМ» ФПУ НАДАЄ ДОДАТКОВІ ПОСЛУГИ

ВИГОТОВЛЕННЯ:

- ❖ брошур;
- ❖ буклетів;
- ❖ методичок;
- ❖ листівок;
- ❖ календарів;
- ❖ папок;
- ❖ книг.

РОЗМІЩЕННЯ РЕКЛАМНИХ ОГОЛОШЕНЬ:

- у друкованих виданнях («Профспілкові вісті», «Бібліотечка голови профспілкового комітету»);
- на нашому сайті www.psv.org.ua.

ТЕЛ. ДЛЯ ДОВІДОК: (044) 528-70-49